

**EVALUERING AV
NY LOKALSAMFUNNSORGANISERING**

**Anne Rønning
Lars von Krogh
Ingunn Saur Modahl
Frode Ramstad Johansen
Knut Aarvak**

**Fredrikstad, mai 2003
OR.09.03**

RAPPORTFORSIDE

Rapportnr: OR.09.03	ISBN nr: 82-7520-479-8 ISSN nr: 0803-6659	Rapporttype: Oppdragsrapport
Rapporttittel: Evaluering av Ny lokalsamfunnsorganisering		Forfatter(e): Anne Rønning, Lars von Krogh, Ingunn Saur Modahl, Frode Ramstad Johansen, Knut Aarvak
Prosjektnummer: 381060	Prosjekttittel: Fredrikstad kommune, en evaluering av Ny lokalsamfunnsorganisering	
Oppdragsgiver(e): Fredrikstad kommune		
Oppdragsgivers referanse: Terje Heen		
<p>Sammendrag Fredrikstad kommune ønsket å gjennomføre en evaluering av prøveprosjektet Ny lokalsamfunnsorganisering og engasjerte Stiftelsen Østfoldforskning til å gjennomføre evalueringen.</p> <p>Resultatene fra denne evalueringen skal a) legge grunnlag for en politisk beslutning om hvorvidt dette prøveprosjektet bør etableres som en permanent ordning og b) dokumentere hva som fungerer bra og mindre bra og gi oppslag til forbedringstiltak.</p> <p>Evalueringen bygger på ulike datainnsamlingsmetoder; spørreskjema til innbyggere og prosjektdeltakere, intervjuer med sentrale personer og tiltaksanalyse basert på alle referater, tiltaksplaner og årsberetninger i de 10 deltakende lokalsamfunn.</p> <p>Evalueringen viser at av de som har deltatt er rimelig godt fornøyd med måten prosjektet er organisert på. Det er foreslått en rekke forbedringstiltak for det videre arbeidet i prosjektet.</p>		
Emneord: <ul style="list-style-type: none"> • Evaluering • Lokalsamfunn • Bærekraftig utvikling 	Tilgjengelighet: Åpen Denne side: Åpen Denne rapport: Åpen	Antall sider inkl. bilag: 61
Godkjent Dato: 30. mai 2003		
_____ Forfatter (sign)	_____ Instituttleder (sign)	

INNHALDSFORTEGNELSE

FORORD	4
SAMMENDRAG	5
1 INNLEDNING	8
1.1 MÅL OG BESKRIVELSE AV NY LOKALSAMFUNNSORGANISERING	8
1.2 MANDAT FOR EVALUERINGEN	10
1.3 METODISK DRØFTING	12
1.3.1 Metodisk fremgangsmåte i evalueringen	12
1.3.2 Utvalg	15
1.3.3 Feilkilder	15
1.3.4 Konklusjon - metodisk drøfting	15
2 DISKUSJON AV RESULTATER MOT MÅLFORMULERINGER.....	16
2.1 HA OPPNÅDD ET GODT SAMARBEID PÅ TVERS AV SEKSJONER OG VIRKSOMHETER INNAD I KOMMUNEN OG UTAD MOT DE 10 LOKALSAMFUNNENE	16
2.1.1 Tverrsektorielt samarbeid innad i kommunen	16
2.1.2 Tverrsektorielt samarbeid utad mot de 10 lokalsamfunnene	17
2.2 HA FREMMET FRIVILLIGHET OG DELTAKELSE OG STYRKET SAMARBEIDET MELLOM DE ULIKE AKTØRER INNAD I LOKALSAMFUNNENE OG UTAD MOT OFFENTLIG VIRKSOMHET	18
2.2.1 Fremmet frivillighet og deltagelse	18
2.2.2 Samarbeid innad i lokalsamfunnene	21
2.2.3 Samarbeid utad mot offentlig virksomhet.....	21
2.2.4 Politikerrollen	22
2.3 HA IGANGSATT ET MANGFOLD AV TILTAK SOM I SUM VIRKER POSITIVT INN PÅ MILJØ- OG RESSURSSITUASJONEN OG SOM UTVIKLER DET ENKELTE LOKALSAMFUNN OG FREDRIKSTAD KOMMUNE I EN BÆREKRAFTIG RETNING	22
2.4 HA BIDRATT TIL ØKT KUNNSKAPSNIVÅ OM SAMMENHENGEN MELLOM AKTIVITETER, MILJØKVALITET OG RESSURSBRUK HOS ALLE INVOLVERTE AKTØRER I PROSJEKTET.....	25
2.5 HA GJENNOMFØRT EN VELLYKKET DEMOKRATISERINGSPROSESS.....	26
3 FORBEDRINGSOMRÅDER.....	27
3.1 REDEFINERE MÅL OG HOVEDOPPGAVER	27
3.2 FORBEDRE GJENNOMFØRINGEN AV HOVEDOPPGAVENE.....	28
3.3 REDEFINERE ORGANISASJONSSTRUKTUREN INKLUSIVE RESSURSRAMMENE	28
4 KONKLUSJONER.....	30
VEDLEGGSLISTE.....	32

FORORD

Fredrikstad kommune har ønsket å gjennomføre en evaluering av prøveprosjektet Ny lokalsamfunnsorganisering og engasjerte Stiftelsen Østfoldforskning til å gjennomføre evalueringen. Direktør Knut Aarvak har vært prosjektleder for evalueringen.

Denne evalueringen er forankret i organisasjonsteoretiske perspektiver. Dette var en nødvendig avgrensning for å kunne gjennomføre evalueringen innenfor de ressurser og tidsrammer som var satt. Dette innebærer imidlertid at et bredere samfunnsvitenskapelig perspektiv, der lokalsamfunnsprosjektet drøftes utifra erfaringer med lokalsamfunnsordninger i lokalstyre generelt, ikke er trukket inn i evalueringen.

Det presiseres at denne evalueringen er foretatt i lys av at Ny lokalsamfunnsorganisering har pågått ca. ett år, men resultatene er likevel vurdert opp mot de langsiktige mål og suksessfaktorene som er uttalt i prosjektplanen.

Rapporten er bygd opp på følgende måte:

- Først er det gitt et kort sammendrag av rapporten.
- I **kapittel 1** beskrives mandat og mål for Ny lokalsamfunnsorganisering, mandatet for evalueringen, samt en metodisk drøfting av evalueringsmetodikken som er anvendt.
- I **kapittel 2** diskuteres resultatene fra evalueringen i lys av målformuleringen gitt i prosjektplanen for Ny lokalsamfunnsorganisering.
- I **kapittel 3** presenteres de framkomne oppslag til forbedringer.
- I **kapittel 4** presenteres konklusjonene fra evalueringen samlet.
- I **vedleggene** er de utsendte spørreskjemaene presentert inkludert frekvensanalyser og detaljert fremstillinger av resultater fra spørreundersøkelsene. En detaljert framstilling av tiltaksanalysen er også presentert.

Vi takker de involvert parter som velvillig har stilt opp og brukt av sin tid for at denne evalueringen kunne gjennomføres på så kort tid.

Kråkerøy, den 30.05.2003

Anne Rønning
seniorforsker

SAMMENDRAG

Resultatene fra denne evalueringen skal a) legge grunnlag for en politisk beslutning om hvorvidt dette prøveprosjektet bør etableres som en permanent ordning og b) dokumentere hva som fungerer bra og mindre bra og gi oppslag til forbedringstiltak.

Gjennomføring av evaluering

Det ble gjennomført innledende intervjuer med henholdsvis prosjektledelsen, den tverrsektorielle prosjektgruppen og lederne av lokalsamfunnsutvalgene som ga en generell forståelse av Ny lokalsamfunnsorganisering slik den er erfart så langt i de forskjellige enhetene, samt innspill til opplegget til spørreundersøkelsen. På bakgrunn av dette ble det utarbeidet to forskjellige spørreskjemaer. Spørreskjemaene ble sendt til a) prosjektdeltakerne, og b) ”innbyggerne”¹

Parallelt med spørreundersøkelsene ble det gjennomført en tiltaksanalyse. Denne er basert på alle referater, tiltaksplaner og årsberetninger i de 10 deltakende lokalsamfunn. Tiltakene er sett opp mot de 10 vedtatte miljøbymålene i miljøbyprosjektet, gitt i vedlegg 5. Tiltakene er også systematisert i forhold til hvor langt de er kommet fra ide til ferdigstilling.

Nok en intervjurunde er gjennomført med prosjektdeltakerne for å diskutere hovedfunn i evalueringen og for å få innspill til forbedringstiltak. Til slutt er funnene fra begge intervjurundene, begge spørreundersøkelsene og tiltaksanalysen sett i sammenheng for endelig analyse og konklusjoner.

Resultater

Evalueringen viser at Ny lokalsamfunnsorganisering oppleves i rimelig grad som vellykket. Deltakerne opplever at prosjektet har oppnådd eller er på vei mot å nå flere av målene for Ny lokalsamfunnsorganisering, se kapittel 1.1.

Det har likevel framkommet tydelige signaler på at Ny lokalsamfunnsorganisering kan bedres på flere områder:

- Det tverrsektorielle samarbeidet innad i kommunen og ut mot lokalsamfunnene
- Forankring av prosjektet i de fleste organisatoriske ledd (se organisasjonskart i figur 1)
- Avklare og tydeliggjøre mål

---

¹ Når betegnelsen ”innbyggerne” blir brukt i forbindelse med spørreundersøkelsen vil vi presisere at det dreier seg om de som har mottatt skjemaet, 280 personer bosatt i de 10 lokalsamfunnene som deltar i Ny lokalsamfunnsorganisering, se figur 1.

- Avklare roller
- Informasjon om Ny lokalsamfunnsorganisering
- Klargjøring av hva som ligger i bærekraftig utvikling og hva det betyr for det enkelte lokalsamfunn
- Kunnskapsbygging og –overføring.

Evalueringen gir oppslag til forbedringstiltak innen følgende områder:

Redefinere mål og hovedoppgaver

- ❖ Fredrikstad kommune bør tydeliggjøre hva man vil med Ny lokalsamfunnsorganisering som strukturelt/politisk grep rent strategisk og sette klare og realistiske mål med utgangspunkt i en langsiktig tenkning.
- ❖ En tydeligere konkretisering av begrepet bærekraftig utvikling er nødvendig; hva betyr bærekraftig utvikling for Fredrikstad, og hva betyr det for de ulike lokalsamfunnene.
- ❖ Målene må også gjøres kjent for de ulike målgruppene og forventninger avklares.
- ❖ Det bør utvikles måleindikatorer.
- ❖ Det bør lages en strategi for hvordan Ny lokalsamfunnsorganisering skal forankres/danne eierskap bedre internt i ulike seksjoner koblet opp mot de konkrete/operative prosessene.

Forbedre gjennomføringen av hovedoppgavene

- ❖ Kunnskapsbygging i lokalsamfunnsutvalgene; både i forhold til hvordan forholde seg til kommunale prosesser, hvordan trekke på lokal kunnskap, og hvordan skape lokalt engasjement.
- ❖ Det bør utvikles eller forbedre arenaer for bedre å fange opp/utnytte kunnskapen fra lokalsamfunnene inn i politiske/administrative prosesser.
- ❖ Det bør utvikles strategier og virkemidler for å ivareta ildsjelene.

Redefinere organisasjonsstrukturen inklusive ressursrammene

- ❖ Den tverrsektorielle prosjektgruppen bør ha et ansvar for å bedre forankringen av Ny lokalsamfunnsorganisering internt i egne seksjoner.
- ❖ Det bør vurderes om man skal organisere kommunen på en måte som gir aktørene mer rom for frihet og fleksibilitet i forhold til deltagelse i Ny lokalsamfunnsorganisering (ubekvem arbeidstid).
- ❖ Politikerrollen bør problematiseres og avklares spesielt i forhold til hvorvidt man skal politikere i utvalgene.
- ❖ Etablering av et forum for utvalgslederne med fokus på erfaringsutveksling og kunnskapsbygging vil styrke gjennomføring og muligens også klargjøre fokus på valg og prioritering av saker.
- ❖ Det bør vurderes om utvalgslederne skal ha få økonomisk godtgjørelse for direkte utlegg.
- ❖ Det bør avklares tydeligere skille mellom pålagte kommunale oppgaver som skal finansieres over ordinært budsjett og lokalsamfunnsoppgaver.

- ❖ Valgkomiteens rolle og mandat for å sikre dyktige, motiverte og engasjerte medlemmer, samt bredde i alder og erfaring ved valg av utvalgsmedlemmer bør avklares.
- ❖ Det bør allokeres nok ressurser til prosjektlederrollen ved en eventuell igangsetting av 23 lokalsamfunnsutvalg.

---

1 INNLEDNING

1.1 MÅL OG BESKRIVELSE AV NY LOKALSAMFUNNSORGANISERING

Ved årsskiftet 2001/2002 startet Fredrikstad kommune et to-årig prøveprosjekt med benevnelsen "Ny lokalsamfunnsorganisering". Prøveprosjektet er en videreføring av intensjonene fra "nærmiljøpakka" i Miljøbyprogrammet.

Fredrikstad kommune vil med Ny lokalsamfunnsorganisering gå utradisjonelle veier for å finne fram til en organisasjonsform som overfører mer ansvar til lokalnivået.

Mandatet for prosjektet er:

1. Fredrikstad kommunes lokalsamfunnsfora og lokalsamfunnsutvalg skal innenfor sine lokalsamfunn søke å fremme trivsel, livskvalitet og en bærekraftig samfunnsutvikling.
2. Virkemidlene skal være mobilisering til frivillighet og medvirkning som grunnlag for kommunale beslutningsprosesser, samt bruk av disponible midler til å fremme intensjonene i lokalsamfunnsarbeidet.
3. Lokalsamfunnsutvalgene rapporterer årlig etter nærmere retningslinjer.

Det poengteres i prosjektplanen at "to år er en relativt kort prosjektperiode for så komplekse utfordringer som vi står foran i forbindelse med en ny lokalsamfunnsorganisering. Alle signaler fra politisk og administrativ ledelse tilsier imidlertid en langsiktig satsing og en bør derfor planlegge utifra en tidshorisont som strekker seg lenger enn disse to årene".

I prosjektplanen for "ny lokalsamfunnsorganisering" er den overordnede hensikten med prosjektet formulert som følger:

"Ny lokalsamfunnsorganisering" er en videreføring av intensjonene fra "nærmiljøpakka" i Miljøbyprogrammet, og er et ambisiøst forsøk på å:

- Reformere tenkemåte og kultur i kommunen.
- Utvikle tverrsektoriell struktur og arbeidsmåte.
- Utvikle områdebasert planlegging og drift.
- Stimulere det enkelte lokalsamfunn og utvide kontakten med kommunen gjennom økonomisk hjelp til lokalsamfunnstiltak.

Den overordnede hensikten er konkretisert i form av et sett med resultatmål inndelt i sentrale og lokale miljøfaglige og prosessorienterte mål.

Videre er det definert følgende sett med suksessfaktorer med tanke på hva som ønskes oppnådd i prosjektperioden:

- Ha oppnådd et godt samarbeid på tvers av seksjoner og virksomheter innad i kommunen og utad mot de 10 lokalsamfunnene som prosjektet består av.
- Ha fremmet frivillighet og deltakelse og styrket samarbeidet mellom de ulike aktører innad i lokalsamfunnene (enkeltpersoner, familier, frivillige organisasjoner og næringsliv) og utad mot offentlig virksomhet.
- Ha igangsatt et mangfold av tiltak som i sum virker positivt inn på miljø- og ressursituasjonen og som utvikler det enkelte lokalsamfunn og Fredrikstad kommune i en bærekraftig retning.
- Ha bidratt til økt kunnskapsnivå om sammenhengen mellom aktiviteter, miljøkvalitet og ressursbruk hos alle involverte aktører i prosjektet.
- Ha gjennomført en vellykket demokratiseringsprosess.

Et særlig viktig punkt i målformuleringene er knyttet til innretningen mot miljø/bærekraftig utvikling og konkretisering av dette. I et av resultatmålene er dette formulert som følger: ”Ha registrert en positiv miljøutvikling sett opp mot de tidligere vedtatte 10 mål i Miljøbyprosjektet”, se vedlegg 5.

Organisasjonsstrukturen for Ny lokalsamfunnsorganisering er vist i Figur 1 nedenfor.

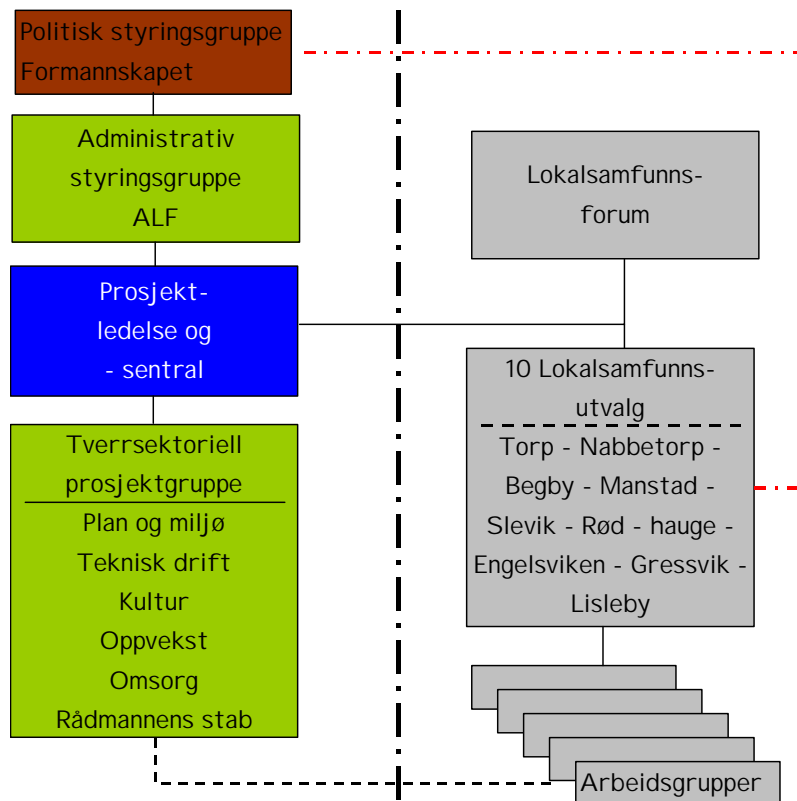
Totalt 10 av de 23 eksisterende lokalsamfunnene er med i Ny lokalsamfunnsorganisering. Alle som bor i et lokalsamfunn kan delta, men for stemmerett i lokalsamfunnsforumene er nedre alder satt til 8. klasse. Frivillige organisasjoner er en viktig drivkraft i lokalsamfunnsarbeidet sammen med bl.a. skolen, næringsliv og ildsjeler. Videre er lokalsamfunnsrapporter (stedsanalyser og tiltaksplaner) sentrale forutsetninger for arbeidet.

Det sitter 7 personer i hvert lokalsamfunnsutvalg. Disse velges av lokalsamfunnsforumet. I 6 av utvalgene sitter det 2 politikere som fortrinnsvis skal bo i lokalsamfunnet de representerer. Deres rolle er å være toveis formidlere og samtidig være bevisste på at de først og fremst representerer kommunestyret. Utvalget er bindeleddet mellom lokalsamfunnet og politisk og administrativt nivå i kommunen.

I den tverrsektorielle prosjektgruppen er alle organisasjonsledd i kommunen representert. Denne gruppen er viktig i forhold til grunnideen bak prosjektet, som prosjektplanen omtaler

"er nettopp å se ulike tiltak innenfor geografiske områder (les lokalsamfunn) i sammenheng gjennom tverrsektoriell og områderettet planlegging."

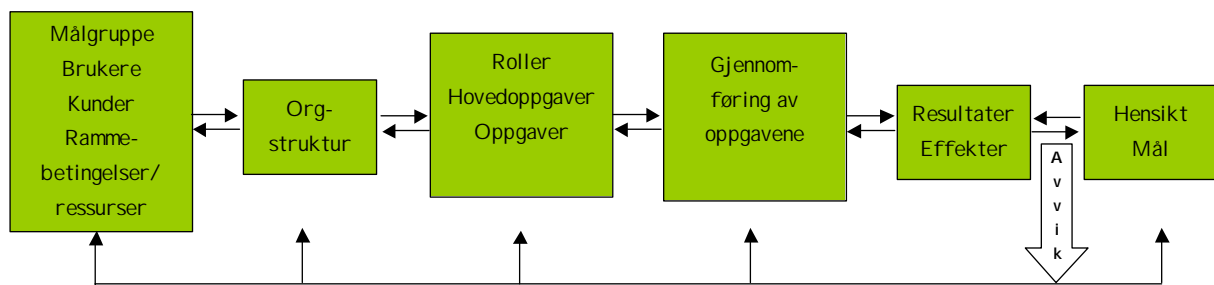
Prosjektledelsen er forankret i en faggruppe i Plan og miljøseksjonen.

Figur 1 Organisasjonsstruktur for Ny lokalsamfunnsorganisering

1.2 MANDAT FOR EVALUERINGEN

Generelt vil det å utforme en organisasjon dreie seg om å avklare hensikt/mål for organisasjonen rettet mot bestemte målgrupper, avklare roller/oppgaver som er egnet i forhold til målene og tilrettelegge en hensiktsmessig organisasjonsstruktur avstemt i forhold til ressursmessige forutsetninger/muligheter. Dette er forsøkt illustrert i Figur 2.

Figur 2 Grunnleggende organisasjonsperspektiv

Med dette utgangspunkt vil hovedspørsmålene i evalueringen av hvordan en organisasjon fungerer være knyttet til følgende hovedspørsmål:

- Hvor godt er mål- og målgrupper avklart og hvor godt kjent/akseptert er de for deltakerne i organisasjonen?
- Hvor godt er roller/hovedoppgaver avklart for organisasjonen og hvor godt kjent/akseptert er de for deltakerne i organisasjonen?
- Hvor godt/hensiktsmessig er organisasjonsstrukturen tilrettelagt som rammebetingelse for gjennomføring av hovedoppgavene, særlig mht ansvar og myndighet, ressursrammer og kompetanse?
- Hvor godt/effektivt gjennomføres hovedoppgavene?
- Hvordan er samsvaret mellom resultater og mål og hva skyldes eventuelt avviket?

Sett i forhold til å foreslå forbedringstiltak med utgangspunkt i at resultatene ikke samsvarer med målene vil mulighetsområdene være som følger:

- Redefinere mål og/eller målgrupper
- Forbedre gjennomføringen av hovedoppgavene
- Redefinere hovedoppgavene
- Redefinere organisasjonsstrukturen inklusive ressursrammene

Evalueringen skal omfatte følgende *organisatoriske* enheter:

- Lokalsamfunnsutvalgene med underliggende arbeidsgrupper, lokalsamfunnsforum
- Tverrsektoriell prosjektgruppe
- Prosjektledelse/faggruppe.

Politisk styringsgruppe/Formannskapet skal ikke omfattes av evalueringen fordi disse er å oppfatte som oppdragsgiver for evalueringen.

Dvs. at evalueringen skal omfatte en organisasjon med flere organisatoriske enheter. Med utgangspunkt i det organisasjonsperspektivet som er lagt til grunn (jfr Figur 2) betyr dette at den samlede evalueringen må omfatte en evaluering av:

- Hver av de organisatoriske enhetene
- Samspill og sammenhenger mellom de ulike enhetene

Hovedutgangspunktet for evalueringen er *hensikt/mål sett i sammenheng med målgruppene i "ny lokalsamfunnsorganisering"*. Hovedmålgruppene forstås som:

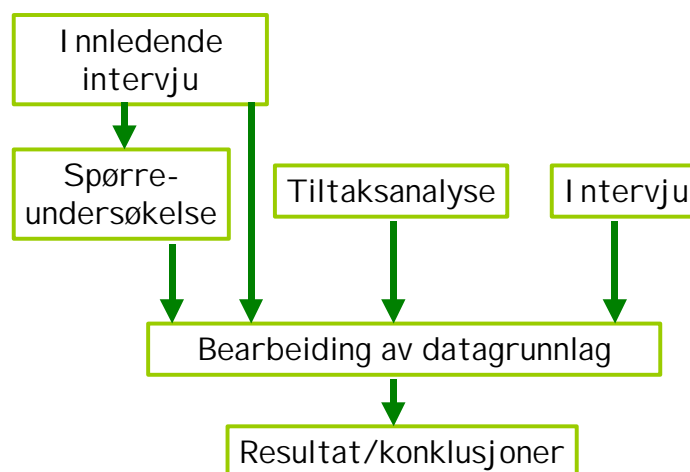
- Innbyggerne i hvert av lokalsamfunnene
- Administrativt ansatte og politikerne i Fredrikstad kommune

Målformuleringene som er listet under kapittel 1.1 *Mål og beskrivelse av Ny lokalsamfunnsorganisering* vil bli lagt til grunn med tanke på å kartlegge oppnådde resultater.

1.3 METODISK DRØFTING

1.3.1 Metodisk fremgangsmåte i evalueringen

Figur 3 under viser skjematisk hvordan gjennomføring av evaluering har foregått.

Figur 3 Metodikk for gjennomføring av evalueringen

Innledende intervjuer med henholdsvis prosjektledelsen, den tverrsektorielle prosjektgruppen og lederne av lokalsamfunnsutvalgene ga en generell forståelse av Ny lokalsamfunnsorganisering slik den er erfart så langt i de forskjellige enhetene samt innspill til opplegget til spørreundersøkelsen. På bakgrunn av dette ble det utarbeidet to forskjellige spørreskjemaer. Spørreskjemaene ble sendt til a) prosjektdeltakerne, og b) ”innbyggerne” som beskrevet i tabellen under.

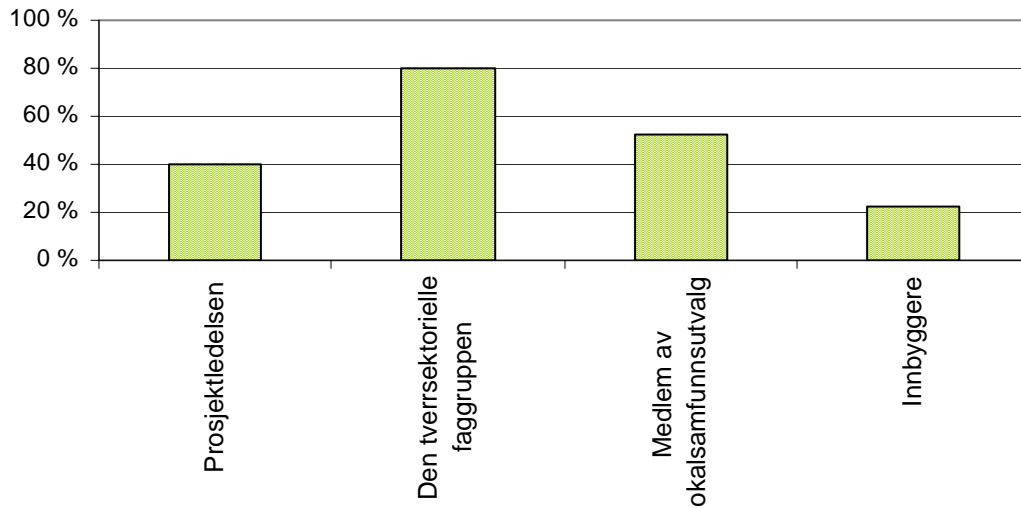
Tabell 1 Grupperinger som var med i spørreundersøkelsen

Hovedgruppe	Undergruppe	Antall utsendte skjema	Totalt antall i gruppa
Prosjektdeltakere	Prosjektledelsen og administrativ styringsgruppe	15	15
	Den tverrsektorielle faggruppen	10	10
	Medlem av lokalsamfunnsutvalg	70	70
	Sum prosjektdeltakere	95	95
Innbyggere	Innbyggere	280	*

- Vanskelig å tallfeste dette siden målgruppen var de aktive innbyggerne i lokalsamfunnene (ikke alle innbyggerne)

De to spørreskjemaene ble sendt ut i perioden 2. –12. mai. All distribusjon ble gjort av Fredrikstad kommune. Utsendingen til prosjektdeltakerne ble gjort med både e-post og vanlig post, mens innbyggerne fikk skjemaet i papirversjon med vanlig post. Alle med tilgang til Internett hadde mulighet til å gå inn på et elektronisk spørreskjema og svare der. På grunn av tidspress var det bare prosjektledelsen og den tverrsektorielle gruppen som fikk purring. Analysearbeidet startet 20.mai. Da hadde det kommet inn totalt 114 svar fordelt på 51 fra prosjektdeltakerne og 63 fra innbyggerne. Dette gir en svarprosent på 54% for prosjektdeltakerne og 23% for innbyggerne. Figur 4 viser svarprosenten fordelt på de ulike undergruppene i spørreundersøkelsene.

Svarprosent i spørreundersøkelsene

Figur 4 Svarprosent i spørreundersøkelsene

De innsendte spørreskjemaene (papirversjon) inneholdt ingen uklare svar (for eksempel at det var satt to kryss når det bare skulle krysses av ett). På det elektroniske spørreskjemaet var det heller ikke mulig å gjøre slike feil. Det var derimot mulig for alle å ikke svare på enkeltspørsmål. Dette blir generelt tolket som at respondenten svarer ”Ingen mening” eller ”Vet ikke”.

Datamaterialet er sortert og behandlet ved hjelp av statistikkprogrammet SPSS versjon 11.0 for Windows.

Parallelt med spørreundersøkelsene ble det gjennomført en tiltaksanalyse. Denne er basert på alle referater, tiltaksplaner og årsberetning i de 10 deltakende lokalsamfunn. Tiltakene er sett opp mot de 10 vedtatte miljøbymålene i miljøbyprosjektet, gitt i vedlegg 5. Tiltakene er også systematisert i forhold til hvor langt de er kommet fra ide til ferdigstilling.

Nok en intervjurunde er gjennomført med prosjektdeltakerne for å diskutere hovedfunn i evalueringen og for å få innspill til forbedringstiltak.

Til slutt er funnene fra begge intervjurundene, begge spørreundersøkelsene og tiltaksanalysen sett i sammenheng for endelig analyse og konklusjoner.

Underveis i evalueringsprosessen har det vært kontinuerlig dialog med prosjektledelsen i kommunen.

1.3.2 Utvalg

Spørreskjemaet til innbyggerne ble sendt ut ved hjelp av lister utarbeidet av lederne av de ulike lokalsamfunnsutvalgene. Lederne laget disse navnelistene på bakgrunn av sin kjennskap til hvem som hadde deltatt på de åpne møtene i sitt lokalsamfunn. I ettertid viser det seg at flere av innbyggerne som har svart ikke har deltatt på de åpne møtene eller har kjennskap til Ny lokalsamfunnsorganisering likevel. Derfor kan innbyggerne i de enkelte lokalsamfunnene deles inn i to grupperinger:

- De som deltar aktivt i prosjektet gjennom deltakelse i lokalsamfunnsforumene.
- De som deltar på andre måter/eventuelt ikke deltar i det hele tatt.

Når det gjelder politikerne er evalueringen avgrenset til de politikerne som deltar i lokalsamfunnsutvalgene. Disse tilhører derfor gruppen prosjektdeltakere.

Spørreskjemaet til prosjektdeltakerne ble sendt ut via adresselister i kommunen. Intervjuene ble gjort med alle de tre undergruppene med prosjektdeltakere i to runder. Ingen innbyggere ble intervjuet.

1.3.3 Feilkilder

Spørreundersøkelser kan aldri bli 100% nøyaktige. Feilkildene i selve spørsmålsformuleringen kan gi opphav til for positive/negative svar på spørsmålene, problemer med å generalisere resultatene og svar som ikke er relevante for det vi skal undersøke. I tillegg kan selve utvalget og svarprosenten gi opphav til feilkilder.

Konkretisering av aktuelle feilkilder i denne spørreundersøkelsen er gitt i vedlegg 1.

1.3.4 Konklusjon - metodisk drøfting

En tommelfingerregel for statistisk pålitelighet er en svarprosent på 70 når utvalget er ca. 300. Dette er ikke tilfelle i disse to undersøkelsene, men svarprosent til prosjektdeltakerne er likevel relativt høy til å være en postal undersøkelse (54 % av et utvalg på 95).

Vi vil presisere at evalueringen ble gjennomført på kort tid på grunn av behovet for behandling i Formannskapet. Dette førte til at vi ikke fikk purret innbyggerne slik at svarprosenten der ble lav (23%). Til tross for dette, og andre feilkilder, vurderer vi påliteligheten til å være god. Dette begrunner vi med at undersøkelsen bygger på et bredt datagrunnlag; to spørreundersøkelser, to intervjurunder med de 3 prosjektdeltakergruppene (ca. 6-10 personer i hver) og en tiltaksanalyse basert på referater, tiltaksplaner og årsberetninger i de 10 lokalsamfunnene.

---

2 DISKUSJON AV RESULTATER MOT MÅLFORMULERINGER

De ovennevnte målformuleringene (se kapittel 1.1) er lagt til grunn med tanke på å kartlegge *oppnådde resultater* .

I dette kapittelet vil vi fokusere på en diskusjon av resultatene - framkommet i evalueringen - i lys av målformuleringene uttrykt ved de fem suksesskriterier gitt i kapittel 1.1.

De detaljert svarene fra spørreundersøkelsene er gitt i vedlegg 2-5.

2.1 HA OPPNÅDD ET GODT SAMARBEID PÅ TVERS AV SEKSJONER OG VIRKSOMHETER INNAD I KOMMUNEN OG UTAD MOT DE 10 LOKALSAMFUNNENE

2.1.1 Tverrsektorielt samarbeid innad i kommunen

Spørreundersøkelsen indikerer at aktørene knyttet til de ulike interne organisatoriske enhetene opplever at organiseringen er i hovedsak klar, men med mulighet for ytterligere forbedring.

Når det gjelder samarbeidet internt i de ulike interne organisasjonsenheter i Ny lokalsamfunnsorganisering opplever dette som bra, mens det for samarbeidet på tvers av de ulike organisasjonsleddene burde vært bedre.

Dette bildet ble også tydelig gjennom intervjuene med prosjektledelsen og den tverrsektorielle gruppen. Det ble i intervjuene påpekt at prosjektet er inne i en fase hvor ”samarbeid er under utvikling” og ennå ikke er godt nok, men at samarbeidet hadde bedret seg som resultat av Ny lokalsamfunnsorganisering.

Det er først og fremst på ledelsesnivå at overordnede mål diskuteres. I en tidlig fase av prosjektet var det i hovedsak teknisk drift (TD) som ble involvert i prosjektet. Dette skyldes i hovedsak at de temaer man i lokalsamfunnene hadde valgt å fokusere var forankret i TD. Nå er erfaringen at andre organisatoriske enheter - som oppvekst og omsorg, og kultur - har

begynt å se mulighetene i Ny lokalsamfunnsorganisering, samtidig som prosjektledelse og utvalg gjennom en bevisst strategi har flyttet fokus fra fysisk rettede tiltak til mer kulturelle, sosiale og miljømessige aktiviteter. I intervjuene med prosjektdeltakerne påpekes det at denne trenden må styrkes og gå bredere inn i alle seksjoner.

Fremdeles er det en oppfatning om at Ny lokalsamfunnsorganisering er en ”plan og miljøgreie”. Forklaringene på det kan være uklar rollefordeling og manglende forankring av prosjektet. Med hensyn til forankring har det vært en stor utfordring å prioritere kommunikasjon/informasjon om Ny lokalsamfunnsorganisering innad i de ulike seksjoner.

Innholdet i samarbeidet (dialogen) på tvers av enhetene har endret seg: Det har blitt et uttalt fokus på lokalsamfunn og ned på individnivå med en større helhetsforståelse. Dette var nærmest fraværende tidligere. Ny lokalsamfunnsorganisering har fått bredere plass i planarbeidet i kommunen (kommuneplan, temaplaner, kommunedelsplaner og reguleringsplaner).

Spørreundersøkelsen viser at den tverrsektorielle gruppen opplever Ny lokalsamfunnsorganisering som ”vellykket”, men prosjektledelsen svarer i hovedsak ”middels vellykket”. En mulig forklaring på det er at forventningene fra prosjektledelsene er høyere enn for den tverrsektorielle prosjektgruppen.

Den tverrsektorielle prosjektgruppen mener at de oppnådde resultatene må sees i sammenheng med hvor langt man har kommet i prosessen:

- Hva skulle man egentlig oppnå etter 1 år?
- Hvor langt skulle man ha kommet i forhold til de langsiktige mål og suksessfaktorene?

2.1.2 Tverrsektorielt samarbeid utad mot de 10 lokalsamfunnene

Størstedelen av det tverrsektorielle samarbeidet utad er rettet mot lokalsamfunnsutvalgene og de åpne møtene (lokalsamfunnsforumene).

Det viser seg at man har begynt å se verdien av lokalsamfunnsutvalgene som en viktig høringsinstans, spesielt i forbindelse med reguleringsplaner.

Møtene i lokalsamfunnsforumene avholdes på kveldstid. I forhold til disse møtene er det i hovedsak Plan- og miljøseksjonen som ivaretar den direkte dialogen. Dette forklares med at man i dag er for mye bundet til jobbsituasjonen i kommunen med stramme rammer mht spesielt tidsbruk – overtid/kveldsjobbing er i enkelte organisasjonsledd ikke prioritert i sammenheng med Ny lokalsamfunnsorganisering.

Evalueringen viser at det tverrsektorielle samarbeidet utad kan synes bedre utviklet direkte mot utvalgene, og i mindre grad mot lokalbefolkningen via de åpne møtene. Dette kan forklares ved at det er en mer tydelig rolleavklaring mellom kommunen og utvalgene, enn mellom utvalgene og befolkningen. Organisasjonsleddene har ikke i stor nok grad forstått lokalsamfunnsforumenes rolle som arena i forhold til å kunne benyttes som en tverrsektoriell informasjonskanal.

I intervjuene framkommer det at i de sammenhenger hvor man har valg å prioritere en bred politisk og administrativ deltagelse på de åpne møtene, har dette styrket troverdighet og ikke minst eierskap til prosjektet.

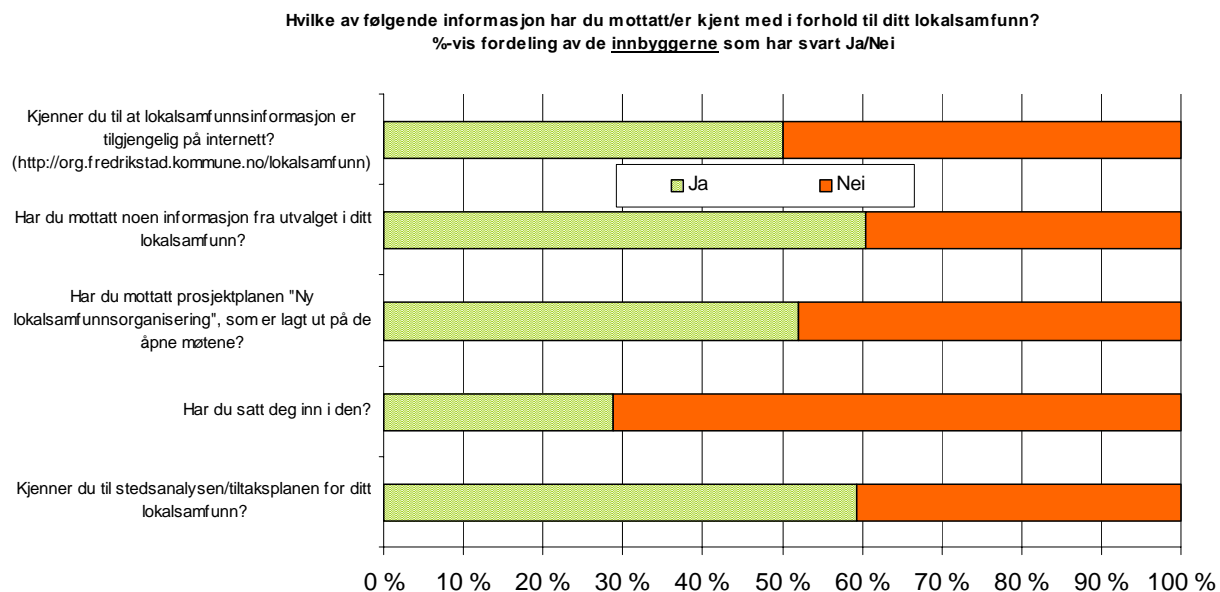
Det er gjennom Ny lokalsamfunnsorganisering og det tverrsektorielle samarbeidet blitt mer ”legitimt” å ta kontakt med en bredere del av befolkning, interessegrupper og andre seksjoner.

2.2 HA FREMMET FRIVILLIGHET OG DELTAKELSE OG STYRKET SAMARBEIDET MELLOM DE ULIKE AKTØRER INNAD I LOKALSAMFUNNENE OG UTAD MOT OFFENTLIG VIRKSOMHET

2.2.1 Fremmet frivillighet og deltagelse

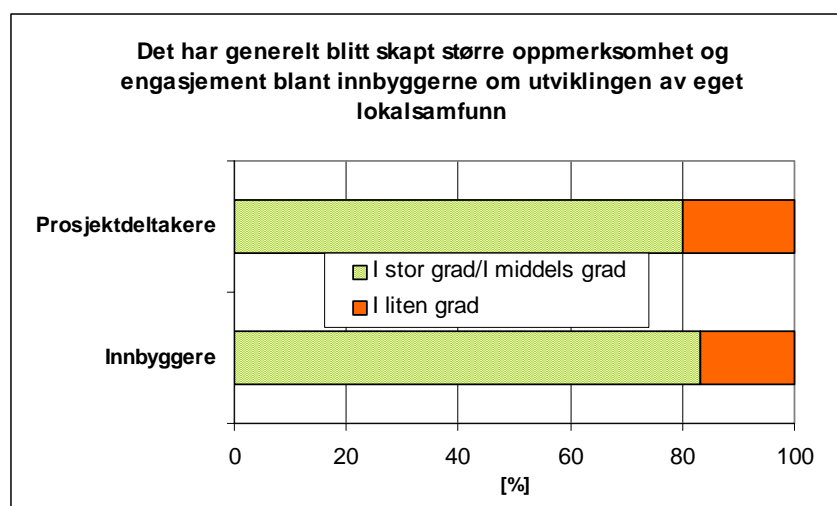
En forutsetning for å fremme frivillighet og engasjement er kjennskap til og forståelse av Ny lokalsamfunnsorganisering.

På spørsmål om i hvor stor grad innbyggerne kjenner til målene med Ny lokalsamfunnsorganisering svarer rund 48 % at de kjenner målsettingene i rimelig grad. På spørsmål om i de har mottatt/er kjent med ulike typer informasjon vist i figur 5, er svarprosenten på litt over 50 mht at man har mottatt/er kjent med informasjonen som er tilgjengelig. Når det gjelder å ha ”satt seg inn i prosjektplanen, svarer under 30% ”ja” til dette.

Figur 5 Prosentvis fordeling av ja/nei i forhold til om innbyggerne har mottatt/er kjent med ulike typer informasjon.

Derimot gir spørreundersøkelsen et klart bilde av at Ny lokalsamfunnsorganisering har skapt større oppmerksomhet og engasjement blant innbyggerne om utvikling av eget lokalsamfunn; over 80% av både prosjektdeltakere og innbyggere svarer i stor/middels grad på dette spørsmålet.

Figur 6 Prosentvis fordeling mellom i liten grad og i stor/middels grad i fht om det har blitt skapt større oppmerksomhet og engasjement blant innbyggerne om utviklingen av eget lokalsamfunn.

På tross av at man ikke i stor grad er kjent med målsettingene og i mindre grad er kjent med tilgjengelig informasjon, har Ny lokalsamfunnsorganisering skapt større oppmerksomhet og engasjement blant innbyggerne. En forklaring på det er at informasjonsarenaen som lokalsamfunnsforumene (de åpne møtene) representerer, er veldig viktig med tanke på å nå ut til innbyggerne. I tillegg skaper gjennomføring av de enkelte tiltak engasjement uten at man nødvendigvis må ha kjennskap til Ny lokalsamfunnsorganisering som sådan.

På spørsmål om hva som er de viktigste forklaringene på hva som er årsaken til en god gjennomføring av Ny lokalsamfunnsorganisering, er tilstedeværelse av ildsjeler den viktigste.

Et viktig moment framkommet i intervju med prosjektdeltakere er at mye arbeid ligger i utvalgslederfunksjonen. Mange føler at de ikke strekker til da det kreves veldig mye av dem som leder, i tillegg til at man har liten tid til overs. Det påpekes at man er under "krysspress" med et mangfold av saker som skal avklares og som gjør arbeidspresset for stort, selv om man har opprettet arbeidsgrupper.

Et vanskelig området for utvalgene er håndtering av enkelte saker som ideelt sett burde vært finansiert over det ordinære kommunale budsjettet, men hvor det forventes - både fra befolkningen og kommunale aktører - at de finansieres gjennom lokalsamfunnsbudsjettet.

I prosjektplanen for Ny lokalsamfunnsorganisering presiseres det at tilskuddene til lokalmiljøene ikke skal erstatte manglende bevilgninger til pålagte oppgaver over ordinært budsjett.

Utvalgslederne erfarer at de bruker en god del av sine egne økonomiske ressurser til å dekke direkte utlegg knyttet til lederfunksjonen. De mottar ingen økonomisk godtgjørelse (kjøring, telefon, internett, porto med mer).

Det påpekes også betydningen av å fange opp og ta vare på ildsjelene ute i de enkelte lokalsamfunn.

På spørsmål om hva som er de viktigste forklaringer på hvorfor samarbeidet har vært bra i Ny lokalsamfunnsorganisering er en av hovedforklaringene at det er "høy motivasjon og stor interesse" for prosjektet og at organisasjonsformen er av en slik natur at den gir grunnlag for et bredt engasjement.

2.2.2 Samarbeid innad i lokalsamfunnene

Spørreundersøkelsen viser at samarbeidet innad i lokalsamfunnene og i arbeidsgruppene oppfattes som godt.

Mellom de ulike lokalsamfunnene viser undersøkelsen at samarbeidet kan bli bedre. Det framkommer - både fra spørreundersøkelsene og intervjuene - behov for en felles arena/møteplass for de ulike utvalgslederne med fokus på erfaringsutveksling. Det er eksempler på godt samarbeid i saker med felles interesse for ulike lokalsamfunn.

Spørreundersøkelsen viser at samarbeidet med lokalbefolkningen er god (>50%), men kan bli bedre. Det ble påpekt fra utvalgsledere at de er usikre på form og innhold vedrørende informasjonen ut til innbyggerne. Innbyggerne ønsker også mer informasjon.

2.2.3 Samarbeid utad mot offentlig virksomhet

Spørreundersøkelsen viser at samarbeidet med prosjektledelsen, tverrsektoriell prosjektgruppe og saksbehandlere i kommunen er godt, men kan i noen grad forbedres.

Intervjuene med utvalgsledere bekrefter dette. Men her kommer det ennå tydeligere fram at spesielt prosjektledelsen gjør en fabelaktig jobb! Det påpekes at uten deres engasjement, evne til å formidle budskap fra kommunen, synliggjøre mulighetsområder og motivere ville arbeidet i utvalgene "falle" sammen. Det kom helt klart fram at tilstedeværelse av representanter fra prosjektledelsen er en viktig suksessfaktor.

Videre har utvalgslederne gode erfaringer med samarbeid med saksbehandlere i kommunen, hvor de opplever at behandling av innspill/saker blir tatt seriøst og ryddig. Utvalgslederne opplever også at Ny lokalsamfunnsorganisering er godt forankret i kommunen gjennom Plan- og miljøseksjonen. Derimot liten forankring i politikktutforming.

Samarbeidet med politikere har man derimot ikke like god erfaring med. Her svarer prosjektdeltakerne i større grad "dårlig" og "kan bli bedre".

Det blir påpekt at mange har forventinger om at lokalsamfunnsrapporten (stedsanalysen og tiltaksplanen) skal behandles politisk og uttrykker derfor en stor skuffelse over at innholdet i disse rapportene ikke blir fulgt opp. Dette kan muligens forklares som et resultat av uavklarte forventninger og måloppfatning. Det presiseres at administrasjonen bruker rapportene i forbindelse med saksframlegg – høringer, planprosesser, trafikksikkerhet etc.

Det er også tydeliggjort i prosjektplan, lokalsamfunnsrapportene og i alle møtesammenhenger at lokalsamfunnsrapportene "ikke er juridisk bindene" – men lokalsamfunnets plattform for å

nå målsettingene om en bærekraftig samfunnsutvikling. Denne forståelsen er ikke godt nok forankret i lokalsamfunnene.

2.2.4 Politikerrollen

I prøveperioden har man valg å teste ut erfaringer med politikere som medlemmer av utvalgene. Det sitter 2 politikere i 6 av utvalgene. Deres rolle skal være toveis formidling men samtidig være bevisste på at de først og fremst representerer kommunestyret.

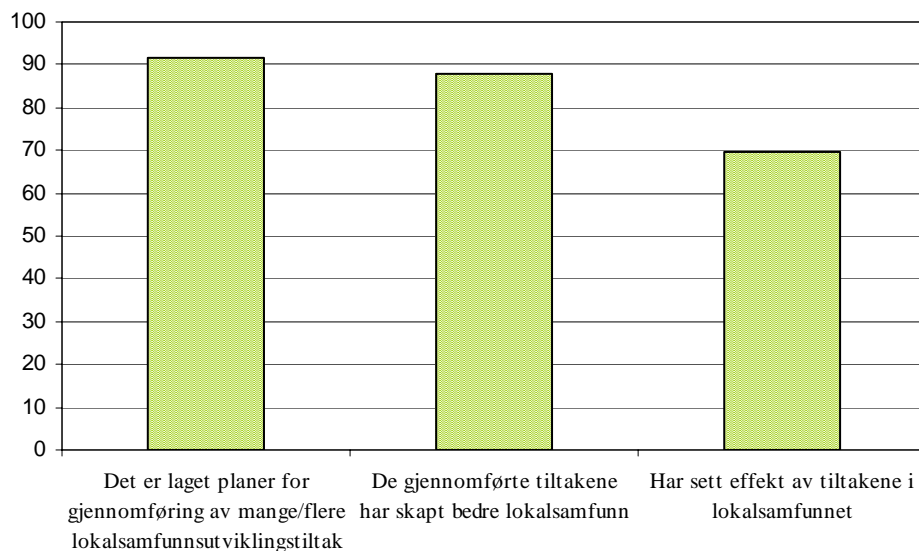
I intervjuene ble det uttrykt at representantene fra prosjektledelsen ivaretar rollen som ”toveis” formidlere godt og at derfor ikke er behov for politikere i utvalgene. Det oppleves også at politikere i stor grad representerer a) seg selv og b) sitt parti, og ikke kommunestyret.

I prosjektplanen ble det anbefalt å velge sentrale politiske aktører – kommunestyret, hovedutvalg – hvilket ikke ble etterfulgt. De valgte politikerne har i liten grad vært forankret opp mot dette ønsket – og dermed blir også ombudsrollen svært redusert.

2.3 HA IGANGSATT ET MANGFOLD AV TILTAK SOM I SUM VIRKER POSITIVT INN PÅ MILJØ- OG RESSURSSITUASJONEN OG SOM UTVIKLER DET ENKELTE LOKALSAMFUNN OG FREDRIKSTAD KOMMUNE I EN BÆREKRAFTIG RETNING

Både via intervjuer og spørreundersøkelsene framkommer det at evalueringen kommer for tidlig i forhold til ”å se effekt” av tiltakene. Derimot viser Figur 8 at innbyggerne opplever at det er utformet planer for gjennomføring av tiltak (92%), 88% mener at de gjennomførte tiltak har skapt et bedre lokalsamfunn og 70% mener at effektene av tiltakene er synlige. Dette må sees på som at innbyggeren likevel ser effekter selv etter så kort tid.

Resultater: planer, tiltak og effekt
 %-vis fordeling av de innbyggerne som har svart
 I stor grad/I middels grad

Figur 7 Fordeling av de som svarer i stor/middels grad på hvorvidt resultater vedrørende planer, tiltak og effekt er oppnådd.

Fra intervjurunde, tiltaksanalyse (se vedlegg) og spørreundersøkelse er det en klar formening om at Lokalsamfunnsprosjektet så langt i hovedsak har bidratt til utvikling av fysiske og tekniske tiltak samt sosiale og trygghetsskapende tiltak under paraplyen ”Trygghet og Trivsel”. Eksempler er etablering av ballbinge, åpne møteplasser og fartsreduserende tiltak.

På åpne spørsmål om hvilke tiltak som bør prioriteres i lokalsamfunnene fremover, angir prosjektdeltakerne et mangfold av initiativ, slik som trafikksikkerhet, sosiale saker, diverse miljøsaker, kultur, miljøtiltak for barn og unge, møteplasser og båt og fritidssysler.

På spørsmål om de viktigste årsakene til at man engasjerer seg i Lokalsamfunnsprosjektet, svarer innbyggerne blant annet behovet for å få informasjon om sitt nærmiljø, man ønsker å være med å påvirke utviklingen, øke trivselen i nærmiljøet, delta i diskusjon om utbyggingssaker og skape økt fokus på trafikksikkerhet. Det går en rød tråd i uttalelsene om et tydelig ønske å bli informert og å kunne ha en arena hvor en har muligheten til å bidra til et bedre nærmiljø. I forhold til spørsmål om ønsket fremtidig engasjement og ønskete tiltak nevnes blant annet deltagelse på dugnader, utvikle lekeplasser, trafikksaker, oppvekstvilkår for unge, sosiale arenaer, grønntanlegg, bærekraftig utvikling og miljø- og trivselsfremmende tiltak.

Vurderingen av tiltakene er gjort på bakgrunn av data fra årsrapport, tiltaksplan og referater fra møtene i de ulike lokalsamfunnene, se vedlegg 5. Det har vært flere uklarheter omkring status i de tiltakene som er beskrevet i datagrunnlaget. Dette gjelder spesielt for dem som er i

kategorien "ide", da mange her sannsynligvis er ideer også for år 2003. De ulike tiltakenes relevans til miljøbymålene er i stor grad avgjort med skjønn. Mange av tiltakene har relevans til flere miljøbymål.

Oppsummeringen viser at det er en relativt skjev fordeling med hensyn på hvor relevante tiltakene er til de ti miljømålene. Det er særlig to av miljømålene som skiller seg ut og har relevans til flest av tiltakene. Disse er:

Miljømål 7: Sikre beboerne et trygt og stabilt miljø med tilgang til lokal service og tjenester.

Miljømål 10: Styrke befolkningens deltagelse i utvikling av nærmiljøet og et bærekraftig bysamfunn.

Når man også ser at 141 av totalt 313 tiltak (45%) bare er på idéstadiet, kan det synes langt igjen til at man har *igangsatt et mangfold av tiltak som i sum virker positivt inn på miljø- og ressursituasjonen*. På den annen side er et snitt på over 30 tiltak per utvalg – derav over halvparten igangsatt – veldig bra utifra det faktum at prosjektet bare har pågått ett år, se vedlegg 5.

Ambisjonsnivået i forhold bærekraftig utvikling kan synes å ha vært for høye i prosjektet. Innenfor en periode på ett år er det vanskelig å leve opp til målsetninger som er langsiktige og fundert på ideelle utviklingspotensialer.

Tverrsektoriell prosjektgruppe mener at Lokalsamfunnsprosjektet er et strategisk grep i seg selv i forhold til å få igang en bærekraftig utvikling. Samtidig uttrykker gruppen at det er behov for å se nærmere på begrepet "bærekraftig utvikling" som står sentralt i prosjektplanen og i forhold til måloppnåelse. En tydeligere konkretisering av begrepet er nødvendig, både strategisk, på ulike nivåer og rollemessig. Hva betyr bærekraftig utvikling for Fredrikstad, og hva betyr det for de ulike lokalsamfunnene?

Gjennom intervjuer med utvalgslederne og i åpne spørsmål fra både prosjektdeltakere og innbyggere går det igjen at man har et behov for å konkretisere innholdet i begrepet bærekraftig utvikling og definere betydningen dette har for lokalsamfunnene.

2.4 HA BIDRATT TIL ØKT KUNNSKAPSNIVÅ OM SAMMENHENGEN MELLOM AKTIVITETER, MILJØKVALITET OG RESSURSBRUK HOS ALLE INVOLVERTE AKTØRER I PROSJEKTET

Både intervjuene, spørreundersøkelsen og tiltaksanalysen peker i retning av at kunnskapsnivået om sammenhengen mellom aktiviteter, miljøkvalitet og ressursbruk ikke er hevet i vesentlig grad i prosjektperioden. Imidlertid er det internt i kommunen skjedd en vridning mot en økt helhetsforståelse.

Lokalsamfunnsutvalgslederne uttaler at tiltak og initiativ i stor grad har oppstått som et resultat av lokale, umiddelbare behov, med stor vekt på trygghet og trivsel, og uten særlig forankring i en helhetstankegang.

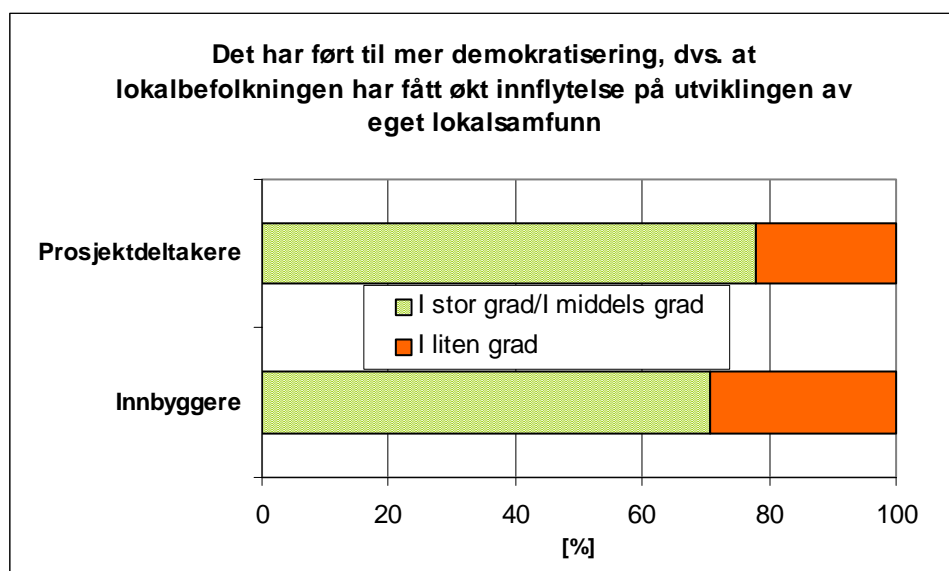
Spørreundersøkelsene og intervjuene uttrykker at man i liten grad har brukt prosjektets ressurser til kurs og kompetanseheving. Dette gjelder for alle involverte aktører i prosjektet. På spørsmål om forklaringer på manglende eller dårlig gjennomføring av prosjektet pekes det blant annet på at man ønsker større forståelse om miljø- og ressurs spørsmål.

Resultatene fra tiltaksanalysen viser også et manglende fokus på konkrete tiltak som bedrer miljøkvalitet og reduserer ressursbruk i særlig grad. Imidlertid synes det som at prosjektledelsen har forståelse for dette manglende fokus, da bærekraft og miljøforbedrende tiltak er blitt satt på dagsorden blant annet gjennom fellesmøter i 2003.

Som nevnt tidligere i kapittel 2.1.1 indikerer den tverrsektorielle prosjektgruppen at man internt i kommunen gjennom prosjektperioden har dreid fokuset i dialogen internt i flere seksjoner og på tvers av seksjoner mot et tydeligere fokus på lokalsamfunn og ned på individnivå med en større helhetsforståelse.

2.5 HA GJENNOMFØRT EN VELLYKKET DEMOKRATISERINGSPROSESS

På spørsmål om Ny lokalsamfunnsorganisering har ført til mer demokratisering svarer over 70% av både prosjektdeltagerne og innbyggere i stor/middels grad, Figur 8.

Figur 8 Prosentvis fordeling mellom i litengrad og i stor/middels grad i fht om Ny lokalsamfunnsorganisering har ført til med demokratisering.

Følgende kommunestyrevedtak er sitert i prosjektplanen ”Det er viktig å poengtere at de lokale organene i planer og saker som angår eget lokalsamfunn vil ha en rådgivende funksjon som ledd i en løpende dialog med det politiske og administrative nivå i Fredrikstad kommune”.

Det framgår av både spørreundersøkelsen og intervjuene at lokalsamfunnene ønsker mer reell makt og myndighet og det blir påpekt at Ny lokalsamfunnsorganisering er en ”erstatning” for at en tok vekk de gamle kommunedelene. Det er – som gitt i kommunestyrevedtaket - ikke meningen at lokalsamfunnene skal ha myndighet, men de skal kunne ha innflytelse. Dette blir i intervjuene og spørreundersøkelsen forklart ved manglende forståelse av intensjonen med Ny lokalsamfunnsorganisering, som et resultat av a) manglende informasjon om og tydeliggjøring av mandat og målsetting, og b) manglende kunnskap hos innbyggerne om kommunens organisering og virkemåte.

---

3 FORBEDRINGSOMRÅDER

Sett i forhold til å foreslå forbedringstiltak med utgangspunkt i at resultatene ikke samsvarer med målene vil mulighetsområdene være som følger:

- Redefinere mål og hovedoppgaver
- Forbedre gjennomføringen av hovedoppgavene
- Redefinere organisasjonsstrukturen inklusive ressursrammene

Det er foretatt intervjuene av prosjektdeltakerne med fokus på forbedringstiltak i lys av egne erfaringer og resultater framkommet i spørreundersøkelsen. Spørreundersøkelsen inneholder også mulighet for å foreslå forbedringstiltak.

I dette kapittelet vil vi presentere de framkomne oppslag til forbedring i lys av de overnevnte tre punktene.

3.1 REDEFINERE MÅL OG HOVEDOPPGAVER

Det er viktig at Fredrikstad kommune tydeliggjør hva man vil med Ny lokalsamfunnsorganisering som strukturelt/politisk grep rent strategisk og setter klare og realistiske mål med utgangspunkt i en langsiktig tenkning.

Til nå har hovedfokus på tiltakssiden vært rettet mot oppgaver/saker av karakteren ”Trygghet og trivsel”, mens tiltak rettet mot bærekraftig utvikling er i liten grad satt på dagsorden.

En tydeligere konkretisering av begrepet bærekraftig utvikling er nødvendig; hva betyr bærekraftig utvikling for Fredrikstad, og hva betyr det for de ulike lokalsamfunnene. Det er viktig å sette bærekraftig utvikling på den politiske dagsordenen.

Målene må også gjøres kjent for de ulike målgruppene. En effekt vil være å avklare målgruppenes forventninger til prosjektet.

Det bør lages en strategi for hvordan Ny lokalsamfunnsorganisering skal forankres/danne eierskap bedre internt i ulike seksjoner koblet opp mot de konkrete/operative prosessene.

Et forslag er å avgi ressurser fra seksjonene inn i utvalgene /omprioritering av tidsbruk (styre kommuneøkonomien inn i en gitt retning).

3.2 FORBEDRE GJENNOMFØRINGEN AV HOVEDOPPGAVENE

Det bør brukes tid på kunnskapsbygging i lokalsamfunnsutvalgene; både i forhold til hvordan forholde seg til kommunale prosesser, hvordan trekke på lokal kunnskap, hvordan skape lokalt engasjement etc..

Det bør utvikles flere arenaer for bedre å fange opp/utnytte kunnskapen fra lokalsamfunnene inn i politiske/administrative prosesser. Dette gjelder også i forhold til å sikre at den kunnskapen som er tilegnet i eks. stedsanalyser, kan trekkes fram for vurdering i forhold til aktuelle saker. Utvalgenes rolle er av stor betydning for dette arbeidet, samt at kommunen har et mottaksapparat for dette (jfr. kap. 2.1.1)

Det bør utvikles strategier og virkemidler for å ivareta ildsjelene, da disse klart fremheves som den viktigste årsakene til god gjennomføring av prosjekter/saker.

Det foreslås - som en følge av at målene tydeliggjøres bedre – at det utvikles måleindikatorer.

3.3 REDEFINERE ORGANISASJONSSTRUKTUREN INKLUSIVE RESSURSRAMMENE

Synspunktene rundt endring av organisering av Ny lokalsamfunnsorganisering synes å dreie seg om tre forhold; det tverrsektorielle samarbeidet i kommunen, politikerrollen i utvalgene og behov for en møteplass for utvalgslederne.

Den tverrsektorielle prosjektgruppen har et ansvar for å bedre forankringen av Ny lokalsamfunnsorganisering internt i egne seksjoner.

Det bør avklares hvordan man skal organisere opp administrativ/politisk deltakelse på lokalsamfunnsforumene (de åpne møtene). I dag er man for mye bundet til jobbsituasjonen i kommunen med stramme rammer spesielt mht tidsbruk. Det er derfor nærliggende å stille spørsmål ved om man bør organisere kommunen på en måte som gir aktørene mer rom for frihet og fleksibilitet for de prosjektinvolverte i kommunen.

Politikerrollen oppleves uklar i dag. Det stilles spørsmål ved kriteriene ved valg av politikere i Ny lokalsamfunnsorganisering. Det foreligger forslag om følgende forhold:

- Politikerrollen bør problematiseres. Dette bør gjøres av politikerne selv i samarbeid med relevante aktører i prosjektet.

- Ha en tematisk dag med politikere og utvalgsleder og andre relevante aktører med fokus på kunnskapsutveksling
- Hvis det skal sitte politikere i utvalgene, er det klart fordelaktig at disse sitter i kommunestyret

Etablering av et forum for utvalgslederne med fokus på erfaringsutveksling vil styrke gjennomføring og muligens også klargjøre fokus på valg og prioritering saker.

Det bør vurderes om utvalgslederne skal få økonomisk godtgjørelse for direkte utlegg. Dette må i så fall finansieres over lokalsamfunnets driftsbudsjett

.

Det bør avklares tydeligere skille mellom pålagte kommunale oppgaver som skal finansieres over ordinært budsjett og lokalsamfunnsoppgaver.

Det er viktig å vektlegg dyktige, motiverte og engasjert medlemmer, samt en bredde i alder og erfaring ved valg av utvalgsmedlemmer. Derfor påpekes det behovet av en klargjøring av valgkomiteens rolle og mandat.

Prosjektledelsens rolle og funksjon er i mange sammenhenger trukket fram som veldig viktig for suksessrik gjennomføring av Ny lokalsamfunnsorganisering. Det bør derfor tas høyde for allokering av nok ressurser til denne funksjonen ved en eventuell igangsetting av 23 lokalsamfunnsutvalg.

---

4 KONKLUSJONER

De oppnådde resultatene i Ny lokalsamfunnsorganisering må sees i sammenheng med hvor langt man har kommet i prosessen:

- Hva skulle man egentlig oppnå etter 1 år?
- Hvor langt skulle man ha kommet i forhold til de langsiktige mål og suksessfaktorene?

Denne evalueringen er foretatt i lys av at Ny lokalsamfunnsorganisering har pågått ca. ett år, men resultatene er likevel vurdert opp mot de langsiktige mål og suksessfaktorene som er uttalt i prosjektplanen.

Evalueringen viser at Ny lokalsamfunnsorganisering oppleves i rimelig grad som vellykket. Deltakerne opplever at prosjektet har oppnådd eller er på vei mot å nå flere av målene for Ny lokalsamfunnsorganisering. Dette gjelder spesielt å bidra til å:

- Ha oppnådd et godt samarbeid på tvers av seksjoner og virksomheter innad i kommunen og utad mot de 10 lokalsamfunnene som prosjektet består av.
- Ha fremmet frivillighet og deltakelse og styrket samarbeidet mellom de ulike aktører innad i lokalsamfunnene (enkeltpersoner, familier, frivillige organisasjoner og næringsliv) og utad mot offentlig virksomhet.
- Ha igangsatt et mangfold av tiltak som i sum virker positivt inn på miljø- og ressursituasjonen og som utvikler det enkelte lokalsamfunn og Fredrikstad kommune i en bærekraftig retning.
- Ha bidratt til økt kunnskapsnivå om sammenhengen mellom aktiviteter, miljøkvalitet og ressursbruk hos alle involverte aktører i prosjektet.
- Ha gjennomført en vellykket demokratiseringsprosess.

Det har likevel framkommet tydelige signaler på at Ny lokalsamfunnsorganisering kan bedres på flere områder. Dette gjelder spesielt:

- Det tverrsektorielle samarbeidet innad i kommunen og ut mot lokalsamfunnene.
- Forankring av prosjektet i de fleste organisatoriske ledd (se organisasjonskart Figur 1).
- Avklare og tydeliggjøre mål.
- Avklare roller.
- Informasjon om Ny lokalsamfunnsorganisering.
- Klargjøring av hva som ligger i bærekraftig utvikling og hva det betyr for det enkelte lokalsamfunn.
- Kunnskapsbygging og –overføring.

Evalueringen gir oppslag til forbedringstiltak innen følgende områder:

Redefinere mål og hovedoppgaver

- ❖ Fredrikstad kommune bør tydeliggjøre hva man vil med Ny lokalsamfunnsorganisering som strukturelt/politisk grep rent strategisk og sette klare og realistiske mål med utgangspunkt i en langsiktig tenkning.
- ❖ En tydeligere konkretisering av begrepet bærekraftig utvikling er nødvendig; hva betyr bærekraftig utvikling for Fredrikstad, og hva betyr det for de ulike lokalsamfunnene.
- ❖ Målene må også gjøres kjent for de ulike målgruppene og forventninger avklares
- ❖ Det bør utvikles måleindikatorer.
- ❖ Det bør lages en strategi for hvordan Ny lokalsamfunnsorganisering skal forankres/danne eierskap bedre internt i ulike seksjoner koblet opp mot de konkrete/operative prosessene.

Forbedre gjennomføringen av hovedoppgavene

- ❖ Kunnskapsbygging i lokalsamfunnsutvalgene; både i forhold til hvordan forholde seg til kommunale prosesser, hvordan trekke på lokal kunnskap, og hvordan skape lokalt engasjement
- ❖ Det bør utvikles eller forbedre arenaer for bedre å fange opp/utnytte kunnskapen fra lokalsamfunnene inn i politiske/administrative prosesser (her er utvalgene sentrale).
- ❖ Det bør utvikles strategier og virkemidler for å ivareta ildsjelene

Redefinere organisasjonsstrukturen inklusive ressursrammene

- ❖ Den tverrsektorielle prosjektgruppen bør ha et ansvar for å bedre forankringen av Ny lokalsamfunnsorganisering internt i egne seksjoner.
- ❖ Det bør vurderes om man skal organisere kommunen på en måte som gir aktørene mer rom for frihet og fleksibilitet i forhold til deltagelse i Ny lokalsamfunnsorganisering (ubekvem arbeidstid).
- ❖ Politikerrollen bør problematiseres og avklares spesielt i forhold til hvorvidt man skal ha politikere i utvalgene.
- ❖ Etablering av et forum for utvalgslederne med fokus på erfaringsutveksling og kunnskapsbygging vil styrke gjennomføring og muligens også klargjøre fokus på valg og prioritering saker.
- ❖ Det bør vurderes om utvalgslederne skal ha økonomisk godtgjørelse for direkte utlegg.
- ❖ Det bør avklares tydeligere skille mellom pålagte kommunale oppgaver som skal finansieres over ordinært budsjett og lokalsamfunnsoppgaver.
- ❖ Valgkomiteens rolle og mandat for å sikre dyktige, motiverte og engasjerte medlemmer, samt bredde i alder og erfaring ved valg av utvalgsmedlemmer bør avklares
- ❖ Det bør allokeres nok ressurser til prosjektlederrollen ved en eventuell igangsetting av 23 lokalsamfunnsutvalg.

VEDLEGGSLISTE

VEDLEGG 1	AKTUELLE FEILKILDER I DENNE SPØRREUNDERSØKELSEN	33
VEDLEGG 2	SPØRRESKJEMA INKLUSIV FREKVENSPANALYSE - PROSJEKTDELTAKERE	35
VEDLEGG 3	SPØRRESKJEMA INKLUSIVE FREKVENSPANALYSE - INNBYGGERE	44
VEDLEGG 4	RESULTATER FRA SPØRREUNDERSØKELSENE	49
V.4.1	MÅLSETTINGENE OG MÅLGRUPPENE	49
V.4.2	ERFARINGER MED SAMARBEID	50
V.4.3	ERFARINGER MED PLANLEGGING OG GJENNOMFØRING	51
V.4.4	RESULTATENE AV NY LOKALSAMFUNNSORGANISERING	54
V.4.5	DE MEST POSITIVE OG NEGATIVE FORHOLD KNYTTET TIL NY LOKALSAMFUNNSORGANISERING	56
V.4.6	DE VIKTIGSTE TILTAK SOM BØR IVERKSETTES FOR Å FORBEDRE NY LOKALSAMFUNNSORGANISERING	57
V.4.7	FRAMTIDIGE TILTAK OG TILTAKSOMRÅDER	57
V.4.8	ANDRE FORHOLD SOM BØR FRAM I EVALUERINGEN.....	58
VEDLEGG 5	TILTAKSMATRISER	59

Vedlegg 1   **AKTUELLE FEILKILDER I DENNE SPØRREUNDERSØKELSEN**

Grunnene til at respondentene svarer for positivt/negativt kan være mange, og vi vil her ta for oss det vi mener er de viktigste feilkildene i forhold til selve spørsmålsformuleringen i disse to spørreundersøkelsene.

Ledende spørsmål

Selv om spørsmålene blir formulert så ”nøytralt” som mulig, er det en tendens til at respondentene vil være enig med spørsmålsstilleren eller svare det de tror er ”riktig”. I denne undersøkelsen vil denne tendensen føre til at vi får for mange avkryssinger på ”Kjenner de godt”, ”Er definert klart og tydelig”, ”Klare og konkrete”, ”God”, ”I stor grad” og ”Ja”.

Frykt for ”lekkasjer”

Ved utsending av spørreskjema ble det presisert at alle svar ville bli behandlet konfidensielt. Likevel vil respondentene kunne frykte for å bli gjenkjent, spesielt gjelder dette de minste gruppene, slik at dette påvirker svarene.

Spørsmålsformuleringer

STØ har fått tilbakemeldinger fra innbyggerne på at spørreskjemaet var vanskelig å forstå, og at de ikke klarte å identifisere seg med spørsmålene. Sannsynligvis har dette ført flere feilsvar enn nødvendig (og lavere svarprosent). På grunn av tidspress for evalueringen ble spørreskjemaene testet ut bare av representanter i kommunen og ikke av innbyggerne. Det hadde vært en fordel om spørreskjemaet til innbyggerne hadde blitt testet på et utvalg innbyggere slik at spørsmålene kunne blitt justert noe før utsending.

Når det gjelder feilkilder i forhold til selve utvalget og svarprosenten vil vi fremheve disse:

Utvalg

Spørreskjemaet til innbyggerne skulle egentlig sendes ut bare til de som har hatt kontakt med prosjektet enten gjennom deltakelse på åpne møter eller deltakelse i arbeidsgruppene. Utgangspunktet var å levere ut skjemaet på de åpne møtene (lokalsamfunnsforumene), men da disse ikke ble avholdt i den perioden evalueringen pågikk, ble skjemaene sendt ut per post etter lister utarbeidet av lederne av lokalsamfunnsutvalgene. Dermed har vi også nådd ut til personer som ikke har hatt direkte kjennskap til Ny lokalsamfunnsorganisering. Totalt ble det sent ut 280 skjema til innbyggerne (jmfr. Tabell 1).

Svarprosent

Når betegnelsen ”innbyggerne” blir brukt i forbindelse med spørreundersøkelsen vil vi presisere at det dreier seg om de som har besvart skjemaet, og som kanskje nettopp svarer fordi de er mer interessert enn gjennomsnittsinbyggeren.

Til to av lokalsamfunnene ble det ved en feil utsendt ikke endelig versjon av spørreskjemaet til innbyggerne. Disse fikk tilsendt nye skjema da dette ble oppdaget. Noen svarte likevel på gamle skjema og fikk dermed ikke svart på alle spørsmålene fordi skjemaet hadde forandret seg siden den foreløpige versjonen.

Vedlegg 2 SPØRRESKJEMA INKLUSIV FREKVENSANALYSE - PROSJEKTDELTAKERE

PROSJEKTET "NY LOKALSAMFUNNSORGANISERING" MED OPPSTART 01.01.02 - EVALUERINGSSKJEMA, PROSJEKTDELTAKERNE

A. BAKGRUNN/ROLLE I PROSJEKTET

1. Hvilken organisatorisk enhet i prosjektet har du vært knyttet til ? (sett kryss)

☐ Prosjektledelsen/den sentrale faggruppen	6 stk
☐ Lokalsamfunnsutvalg, hvilke?	37 stk
☐ Den tverrsektorielle prosjektgruppen	8 stk
☐ Annet, hva?.....	

2. Hvilken rolle har du spilt i den organisatoriske enheten du har vært knyttet til? (sett kryss)

☐ Leder	26 %
☐ Medlem	45 %
☐ Anne	28 %

3. I hvilken egenskap har du vært med i "Ny lokalsamfunnsorganisering"?

☐ Politiker i Fredrikstad kommune	10 %
☐ Administrativt ansatt i Fredrikstad kommune, hvilke tjenesteområde?	39 %
☐ Administrativt ansatt i Staten, hvilke tjenesteområde	
☐ Medlem i frivillig organisasjon, hvilken?	18 %
☐ Innbygger	24 %
☐ Annet, hva?.....	6 %

4. Hvor lenge har du vært med i "Ny lokalsamfunnsorganisering"?

☐ Vært med fra starten av	75 %
☐ Blitt med underveis	22 %

5. Har du tidligere vært med i Lokalsamfunnsprosjektet?

- Ja 51 %
- Litt/delvis 8 %
- Nei 37

B. MÅLSETTINGENE OG MÅLGRUPPENE FOR "NY LOKALSAMFUNNSORGANISERING"

6. Hvilket kjennskap har du til målsettingene og målgruppene for "Ny lokalsamfunnsorganisering" (sett kryss)

Målt i %	Kjenner de godt	Kjenner noe til dem	Kjenner de dårlig
Målsettingene for prosjektet samlet	75	20	
Målgruppene for prosjektet samlet	69	26	
Målsettingene for den organisatoriske enheten du deltar i (lokalsamfunnsutvalg, faggruppen eller tverrsektoriell prosjektgruppe (representanter fra ulike sektorer i kommunen))	80	14	
Målgruppene for den organisatoriske enheten du deltar i (lokalsamfunnsutvalg, tverrsektoriell prosjektgruppe eller faggruppen)	81	14	

7. Hvordan vurderer du formuleringene av målsettingene og målgruppene for "Ny lokalsamfunnsorganisering"? (sett kryss)

Målt i %	Er definert klart og tydelige	Kunne vært definert noe klarere	Uklart formulert	Ingen mening
Målsettingene for prosjektet samlet	47	43	2	2
Målgruppene for prosjektet samlet	51	39	2	2
Målsettingene for den organisatoriske enheten du deltar i (lokalsamfunnsutvalg, tverrsektoriell prosjektgruppe eller faggruppen)	53	33	8	2
Målgruppene for den organisatoriske enheten du deltar i (lokalsamfunnsutvalg, tverrsektoriell prosjektgruppe eller faggruppen)	55	33	6	2

8. Burde formuleringene av målsettingene og målgruppene for "Ny lokalsamfunnsorganisering" vært gjort annerledes? (sett kryss)

Nei **73 %**

Ja, **24 %**

hvordan?.....
 .....
 .....
 .....
 .....

C. ERFARINGER MED ORGANISERING OG SAMARBEID I "NY LOKALSAMFUNNSORGANISERING"

9. Hvordan vurderer du *organiseringen, dvs. avklaringen av ansvar, hovedoppgaver og myndighet*, for følgende organisatoriske enheter i "ny lokalsamfunnsorganisering" (sett kryss)

Organer/nivåer i %	Uklar	Burde vært klarere	Klar	Ingen mening
Politisk styringsgruppe/formannskapet	26	22	29	18
Administrativ styringsgruppe/ALF	18	16	33	28
Prosjektledelsen/faggruppen	2	20	63	10
Lokalsamfunnsutvalgene	2	20	61	10
Den tverrsektorielle prosjektgruppen (representanter fra ulike sektorer i kommunen)	18	26	26	24
Arbeidsgruppene i det enkelte lokalsamfunn	2	22	55	16
Lokalsamfunnsforumet	12	22	33	28

10. Hvordan vurderer du *samarbeidet* i "ny lokalsamfunnsorganisering" i og mellom følgende organisatoriske enheter/parter? (sett kryss)

Målt i %	Dårlig	Middels	Bra	Vet ikke
1. Samarbeidet internt i prosjektledelsen/faggruppen		18	33	43
2. Samarbeidet internt i den tverrsektorielle prosjektgruppen		28	18	49
3. Samarbeidet internt i lokalsamfunnsutvalgene	4	12	55	24
4. Samarbeidet internt i arbeidsgruppene i det enkelte lokalsamfunn	2	8	59	26
5. Samarbeidet mellom prosjektledelsen/faggruppen og den administrative styringsgruppen/ALF		26	10	59
6. Samarbeidet mellom prosjektledelsen/faggruppen og den politiske styringsgruppen	8	24	10	53
7. Samarbeidet mellom prosjektledelsen/faggruppen og lokalsamfunnsutvalgene		18	49	26
8. Samarbeidet mellom prosjektledelsen/faggruppen og den tverrsektorielle faggruppen		26	20	49
9. Samarbeidet mellom den tverrsektorielle prosjektgruppen og lokalsamfunnsutvalgene	12	26	18	39
10. Samarbeidet mellom lokalsamfunnsutvalget og arbeidsgruppene i det enkelte lokalsamfunn		12	53	29
11. Samarbeidet mellom lokalsamfunnsutvalgene	10	31	20	33
12. Samarbeid mellom lederne av lokalsamfunnsutvalgene	12	18	16	45
13. Samarbeidet med lokalbefolkningen	4	29	45	16
14. Samarbeidet med de frivillige organisasjonene	4	28	49	14
15. Samarbeidet med politikerne i Fredrikstad kommune	26	28	18	24
16. Samarbeidet med saksbehandlerne i Fredrikstad kommune	10	28	41	16
17. Samarbeidet med statlige etater	14	14	6	61

11. Hva er de viktigste forklaringene på at samarbeidet eventuelt ikke har fungert bra nok?
(referer til det eller de punktene det gjelder)

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

12. Hva er de viktigste forklaringene på at samarbeidet eventuelt har fungert bra nok? (referer
til det eller de punktene det gjelder)

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

D. ERFARINGER MED PLANLEGGING OG GJENNOMFØRING AV ARBEIDET I "NY LOKALSAMFUNNSORGANISERING"

13. Hvordan vurderer du planene for gjennomføringen av arbeidet i de ulike organisatoriske enhetene og tiltakene/prosjektene? (sett kryss)

Organisatoriske enheter/tiltak/prosjekter Målt i %	Manglende/ Uklare	Kunne vært klarere	Klare og konkrete	Ingen mening
Prosjektplanen for "ny lokalsamfunnsorganisering" samlet	4	29	39	18
Planene for møtene i prosjektledelsen/faggruppen	8	10	22	49
Planene for møtene i den tverrsektorielle prosjektgruppen	4	22	10	53
Planene for møtene i lokalsamfunnsutvalgene		12	59	24
Planene for møtene i arbeidsgruppene i det enkelte lokalsamfunn		20	47	24
Planene for de åpne møtene	2	20	61	12
Planene for møteserien på Hotel City	2	8	57	24
Planene for tiltak/prosjekter i det enkelte lokalsamfunn	2	20	55	18

14. Hvordan vurderer du gjennomføringen av arbeidet i "ny lokalsamfunnsorganisering" på følgende områder? (sett kryss)

Områder målt i %	Dårlig	Middels	God	Ingen mening
Prosjektet, dvs. "ny lokalsamfunnsorganisering", samlet	2	24	65	4
Arbeidet i prosjektledelsen/faggruppen		14	45	33
Arbeidet i den tverrsektorielle prosjektgruppen		22	14	53
Arbeidet i lokalsamfunnsutvalgene		10	65	14
Arbeidet i arbeidsgruppene i lokalsamfunnene	2	8	57	22
Arbeidet med planlegging og gjennomføring av tiltak/prosjekter i lokalsamfunnene	2	24	49	14

15. Hvilke momenter har vært/er avgjørende for god eller mangelfull gjennomføring av arbeidet i "ny lokalsamfunnsorganisering"? Kryss av på de alternativene som du mener representerer viktige forklaringer, j.f. spørsmål 13 og 14.

Momenter målt i %	God	Mangelfull
kapasitet/ressurser i prosjektledelsen/faggruppen	49	20
kapasitet/ressurser i den tverrsektorielle prosjektgruppen	35	24
kapasitet/ressurser i lokalsamfunnsutvalgene	59	18
økonomiske ressurser i Fredrikstad kommune til gjennomføring av ønskede tiltak/prosjekter	55	22
prioritering (for eksempel mangelfullt engasjement/oppmøte fra nøkkelpersoner, m.m.)	59	16
tverrsektorielt samarbeid internt i Fredrikstad kommune	18	49
samarbeid generelt i prosjektet	59	10
forankring i kommunens politiske ledelse	35	33
forankring i kommunens administrative ledelse	39	37
prosjektets størrelse i forhold til tildelte ressurser	55	22
konkretisering av tiltakene/prosjektene	59	10
kontinuitet blant nøkkelpersoner (skifte av prosjektleder, sykefravær, m.m.)	51	18
kunnskap hos innbyggerne om kommunens organisering og virkemåte	8	67
tilstedeværelse av ildsjeler	69	12
tidshorisont for den kommunale saksbehandlingen	35	33
annet, hva	2	6

E. AKTIVITETENE I "NY LOKALSAMFUNNSORGANISERING"

16. I hvilken grad har ressursene i "ny lokalsamfunnsorganisering" blitt brukt på følgende hovedtyper av aktiviteter i prosjektet?

Hovedtyper av aktiviteter i prosjektet Målt i %	I liten grad	I middels grad	I stor grad	Vet ikke
Administrering og samordning	16	37	20	12
Kartleggingsarbeide mht status, problemer og utfordringer i lokalsamfunnene	6	24	49	4
Informasjons/opplysnings- og motivasjonsarbeid	10	43	26	6
Kurs/kompetanseoppbygging	51	16		14

Hovedtyper av aktiviteter i prosjektet Målt i %	I liten grad	I middels grad	I stor grad	Vet ikke
<i>Planlegging</i> av tiltak og prosjekter i lokalsamfunnene	4	28	43	10
<i>Gjennomføring</i> av tiltak og prosjekter i lokalsamfunnene	2	43	29	8
Annet, hva?			2	4

F. RESULTATENE AV "NY LOKALSAMFUNNSORGANISERING"

17. I hvilken grad vil du si at man har oppnådd følgende typer av resultater i "ny lokalsamfunnsorganisering"?

Resultater målt i %	I liten grad	I middels grad	I stor grad	Ingen mening
Fått bedre oversikt over situasjonen, sterke sider, problemer og utfordringer i det enkelte lokalsamfunn	2	35	51	4
Det har generelt blitt skapt større oppmerksomhet og engasjement blant innbyggerne om utvikling av eget lokalsamfunn	18	37	33	4
Det har blitt større engasjement om bærekraftig utvikling i det enkelte lokalsamfunn	33	45	10	4
Det har ført til bedre kontakt mellom lokalsamfunnene og administrasjonen i kommunen	14	41	26	12
Det har ført til bedre kontakt mellom lokalsamfunnene og politikerne i kommunene	39	37	2	14
Det har ført til mer demokratisering, dvs at lokalbefolkningen har fått økt innflytelse på utviklingen av eget lokalsamfunn	20	43	26	4
Det har ført til bedre informasjon fra kommunen til lokalsamfunnene	22	43	24	4
Det har blitt etablert et bedre tverrsektorielt samarbeid i kommunen	18	41	10	24
Det er laget planer for gjennomføring av mange/flere lokalsamfunnsutviklingstiltak	2	33	49	8
De gjennomførte tiltakene har skapt bedre lokalsamfunn	4	45	35	6
Annet, hva?				6

G. SAMLET VURDERING

18. Hvor vellykket mener du "ny lokalsamfunnsorganisering" er ut fra en samlet vurdering?

(sett kryss)

- lite vellykket   4 %
- middels vellykket   35 %
- vellykket   45 %
- ingen mening   2 %

19. Hva mener du er de 3 mest positive forhold knyttet til "ny lokalsamfunnsorganisering"?

- .....
- .....
- .....

20. Hva mener du er de 3 mest negative forhold til "ny lokalsamfunnsorganisering"?

- .....
- .....
- .....

21. Hva mener du er de 3 viktigste tiltakene som bør iverksettes for å få "ny lokalsamfunnsorganisering" til å fungere bedre/enda bedre?

- .....
- .....
- .....

22. Hvilke type av tiltak/tiltaksområder mener du man bør prioritere i lokalsamfunnene i tiden fremover?

- .....
- .....
- .....

23. Er det andre forhold enn de som er nevnt ovenfor, som du mener det er viktig å få frem i evalueringen av "ny lokalsamfunnsorganisering"? Vennligst kommenter på plassen under.

TUSEN TAKK FOR HJELPEN!!

Vedlegg 3 SPØRRESKJEMA INKLUSIVE FREKVENSANALYSE - INNBYGGERE

PROSJEKTET "NY LOKALSAMFUNNSORGANISERING" MED OPPSTART 01.01.02 - EVALUERINGSSKJEMA, INNBYGGERE

A. BAKGRUNN/ROLLE I PROSJEKTET

1. Hvilket lokalsamfunn bor du i

<i>Torp</i>	<i>2 stk</i>
<i>Nabbetorp</i>	<i>2 "</i>
<i>Begby</i>	<i>11 "</i>
<i>Manstad</i>	<i>10 "</i>
<i>Slevik</i>	<i>10 "</i>
<i>Rød</i>	<i>3 "</i>
<i>Hauge</i>	<i>10 "</i>
<i>Engelsviken</i>	<i>24 "</i>
<i>Gressvik</i>	<i>5 "</i>
<i>Lisleby</i>	<i>8 "</i>

2. På hvilken måte har du vært med "ny lokalsamfunnsorganisering"? (sett kryss)

- Vært med på de åpne møtene 59 %
- Vært medlem i en/flere arbeidsgrupper 2 %
- Vært leder av en arbeidsgruppe
- Vært med på planlegging og gjennomføring av en/flere tiltak/prosjekter 2 %
- annet, hva?.....

3. I hvilken egenskap har du vært med i "Ny lokalsamfunnsorganisering"?

- Medlem i frivillig organisasjon, hvilken? 11 %
- Vanlig innbygger 60 %
- Annet, hva? 6 %

B. MÅLSETTINGENE FOR "NY LOKALSAMFUNNSORGANISERING"

4. Hvilket kjennskap har du til "Ny lokalsamfunnsorganisering" (sett kryss)

Målt i %	Kjenner de godt	Kjenner noe til dem	Kjenner de dårlig
Målsettingene for prosjektet samlet	8	40	40
Målsettingene for lokalsamfunnsutvalget	24	30	27

5. Dersom du kjenner målsettingene for "ny lokalsamfunnsorganisering" hvordan vurderer du formuleringene av dem? (sett kryss)

	Er definert klart og tydelige %	Kunne vært definert noe klarere %	Uklart formulert %	Ingen mening %
Målsettingene for prosjektet samlet	14	19	3	52
Målsettingene for lokalsamfunnsutvalget	30	10	2	44

6. Burde formuleringene av målsettingene for "ny lokalsamfunnsorganisering" vært gjort annerledes? (sett kryss)

Nei 46 %

Ja, 8 %
hvordan?.....

.....

.....

.....

.....

.....

C. INFORMASJON OM "NY LOKALSAMFUNNSORGANISERING"

7. Hvilke av følgende informasjon har du mottatt/er kjent med i forhold til ditt lokalsamfunn?

	JA %	NEI %
Kjenner du til stedsanalysen/tiltaksplanen for ditt lokalsamfunn?	51	35
Har du mottatt prosjektplanen "Ny lokalsamfunnsorganisering", som er lagt ut på de åpne møtene?	43	40
Har du satt deg inn i den?	24	59
Har du mottatt noen informasjon fra utvalget i ditt lokalsamfunn?	51	33
Kjenner du til at lokalsamfunnsinformasjon er tilgjengelig på internett? (http://org.fredrikstad.kommune.no/lokalsamfunn)	43	43

D. ERFARINGER MED GJENNOMFØRINGEN AV ARBEIDET I "NY LOKALSAMFUNNSORGANISERING"

8. Hva mener du om gjennomføringen av arbeidet i "ny lokalsamfunnsorganisering" på følgende områder? (sett kryss)

Områder i %	Dårlig	Middels	God	Ingen mening
Arbeidet i lokalsamfunnsutvalgene	2	21	40	24
Arbeidet med planlegging og gjennomføring av tiltak/prosjekter i lokalsamfunnene	5	21	32	29

E. RESULTATENE AV "NY LOKALSAMFUNNSORGANISERING"

9. I hvilken grad vil du si at man har oppnådd følgende typer av resultater i "ny lokalsamfunnsorganisering"?

Resultater i %	I liten grad	I middels grad	I stor grad	Ingen mening
Fått bedre oversikt over situasjonen, sterke sider, problemer og utfordringer i det enkelte lokalsamfunn	11	27	21	35
Det har generelt blitt skapt større oppmerksomhet og engasjement blant innbyggerne om utvikling av eget lokalsamfunn	11	27	29	29
Det har blitt større engasjement om bærekraftig utvikling i det enkelte lokalsamfunn	8	33	16	38
Det har ført til bedre kontakt mellom lokalsamfunnene og administrasjonen i kommunen	5	30	14	46
Det har ført til bedre kontakt mellom lokalsamfunnene og politikerne i kommunene	16	24	11	43
Det har ført til mer demokratisering, dvs at lokalbefolkningen har fått økt innflytelse på utviklingen av eget lokalsamfunn	19	25	21	32
Det har ført til bedre informasjon fra kommunen til lokalsamfunnene	13	32	13	38
Det har blitt etablert et bedre tverrsektorielt samarbeid i kommunen	5	25	6	56
Det er laget planer for gjennomføring av mange/flere lokalsamfunnsutviklingstiltak	5	29	22	40
De gjennomførte tiltakene har skapt bedre lokalsamfunn	6	27	19	43
Har sett effekt av tiltakene i lokalsamfunnet	18	27	13	35
Annet, hva?		3	3	5

10. På hvilken måte ønsker du å engasjere deg i lokalsamfunnsprosjektet? **Vennligst kommenter på plassen under**

11. Hva er de viktigste grunner for at du har deltatt på åpne møter/engasjert deg i Lokalsamfunnsprosjektet? **Vennligst kommenter på plassen under**

12. Er det andre forhold enn de som er nevnt ovenfor, som du mener det er viktig å få frem i evalueringen av "ny lokalsamfunnsorganisering"? **Vennligst kommenter på plassen under**

TUSEN TAKK FOR HJELPEN!!

Vedlegg 4 RESULTATER FRA SPØRREUNDERSØKELSENE

I dette vedlegget presenteres noen av resultatene fra de to spørreundersøkelsene noe mer detaljert, samt at innspillene gitt via de ”åpne spørsmålene”.

V.4.1 MÅLSETTINGENE OG MÅLGRUPPENE

Prosjektdeltakere

Kjennskap til målsettingene og målgruppene for "Ny lokalsamfunnsorganisering"	Ca 75 %, kjenner de godt
Hvordan vurderer du formuleringene av målsettingene og målgruppene for "Ny lokalsamfunnsorganisering"?	Ca 47 % Klar og tydelig 43 % kunne vært klarere
Burde formuleringene av målsettingene og målgruppene for "Ny lokalsamfunnsorganisering" vært gjort annerledes?	73 % Nei

Innbyggere

Kjennskap til målsettingene og målgruppene for prosjektet samlet	Ca 8 %, kjenner de godt
Kjennskap til målsettingene og målgruppene for ditt lokalsamfunn	Ca 24 %, kjenner de godt
Burde formuleringene av målsettingene og målgruppene for "Ny lokalsamfunnsorganisering" vært gjort annerledes?	46 % Nei

Forslag til forbedring av målsetting på bakgrunn av ”åpne svar” i spørreundersøkelsen:

Burde formuleringene av målsettingene vært gjort annerledes?	Antall
Mer konkret (spesifisert etter faglige temaer)	7
Bedre avklarte roller (så alle opplever at de deltar i samme prosjekt)	3
Bredere forankring av målsetting internt i kommunen	2
Bedre avklaring mellom kommunal demokrati og lokalsamfunn	2

V.4.2 ERFARINGER MED SAMARBEID

En prosentvis fordelingen mellom de tre gruppene Prosjektledelsen, lokalsamfunnsutvalgene og tverrsektoriell prosjektgruppe som svarer under kategorien "klar" på spørsmål nr 10 er gitt i tabellen under.

10. Hvordan vurderer du <i>samarbeidet</i> i "ny lokalsamfunnsorganisering" i og mellom følgende organisatoriske enheter/partner?	Klar		
	Prosjektledelse	Lok.samf. utvalg	Tverrsekt. Prosjektgruppe
internt i lokalsamfunnsutvalgene	67	67	0
internt i arbeidsgruppene i det enkelte lokalsamfunn	17	81	0
mellom prosjektledelsen/faggruppen og lokalsamfunnsutvalgene	67	56	20
mellom lokalsamfunnsutvalget og arbeidsgruppene i det enkelte lokalsamfunn	33	69	0
lokalbefolkningen	50	56	0
de frivillige organisasjonene	50	56	33
saksbehandlerne i Fredrikstad kommune	67	44	17

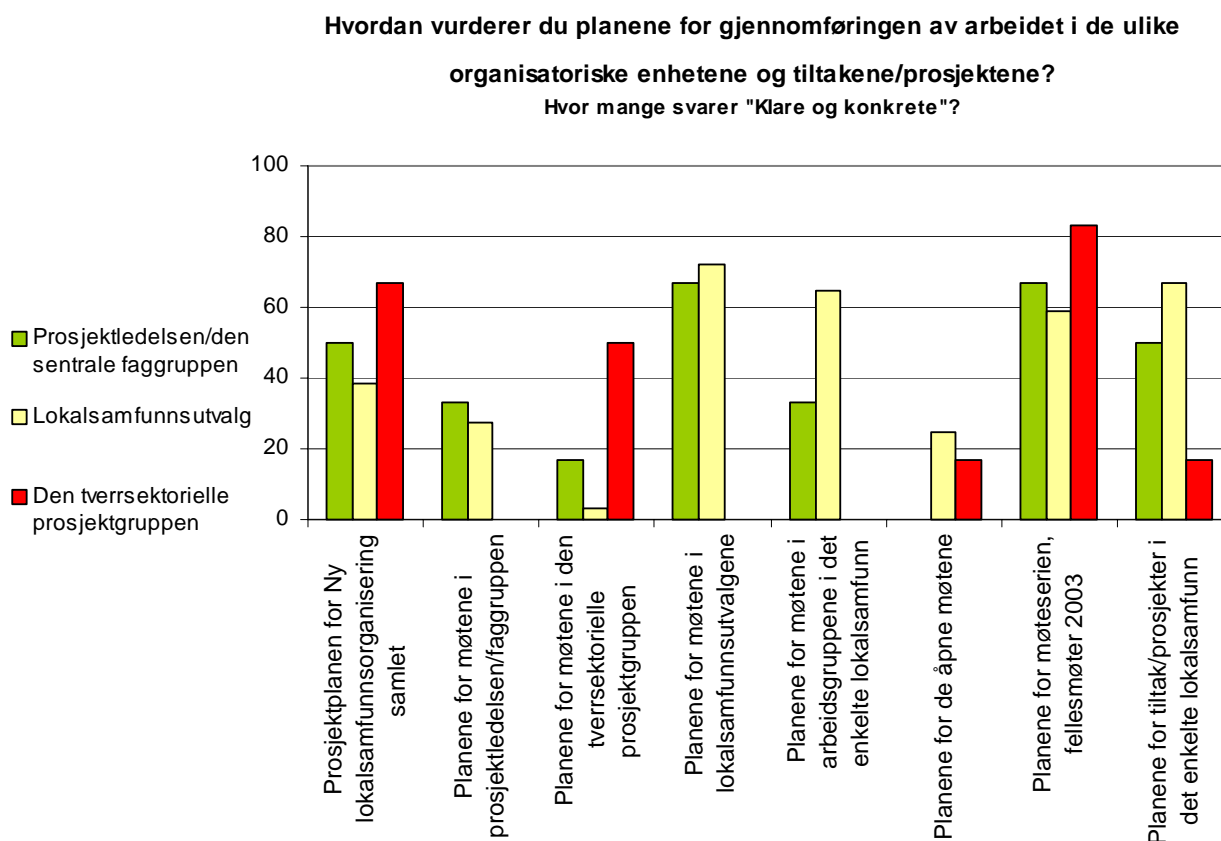
Hva er de viktigste forklaringene på at samarbeidet eventuelt ikke har fungert bra nok?	Antall
Vanskelig/utydelig kommunikasjonslinje	7
Uavklart samarbeidsintensjon/roller	5
Manglende kjennskap til tverrsektoriell gruppe	3
Manglende informasjon	2
Plan og Miljø-"greie" , andre etater fraværende	2
Burde vært et forum for lederne av lok.utv.	2
Manglende politisk interesse	2
ALF er fraværende	2

Hva er de viktigste forklaringene på at samarbeidet eventuelt har fungert bra nok?	Antall
Høy motivasjon/stor interesse for prosjektet	9
Dyktige saksbehandlere/faggruppe	7
Naturlig med bredt samarbeid (organiseringens natur)	2
Gode metoder for å nå folket	2
Tydelig rollefordeling	2

V.4.3 ERFARINGER MED PLANLEGGING OG GJENNOMFØRING

Planlegging

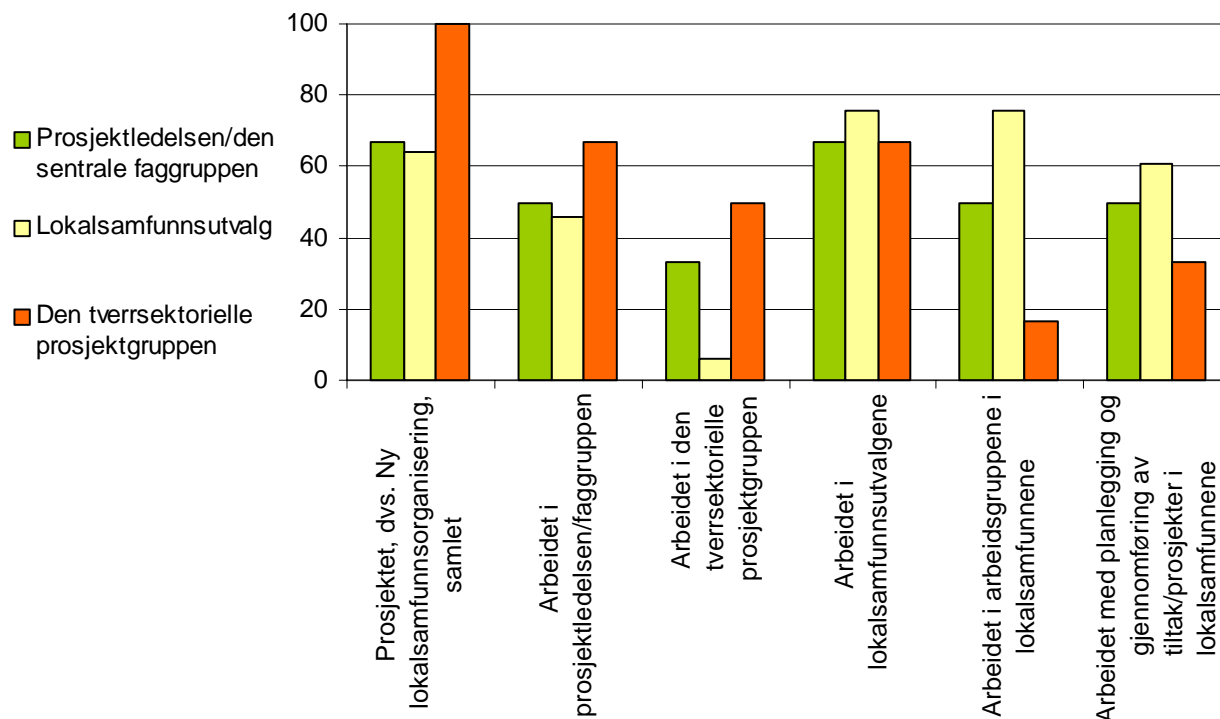
På spørsmål nr. 13 "Hvordan vurderer du planene for gjennomføringen av arbeidet i de ulike organisatoriske enhetene og tiltakene/prosjektene?" svarer respondentene i stor grad "klare og konkrete" og "kunne vært klarer". Figur viser prosentvis fordeling mellom de tre gruppene prosjektdeltaker for de som har svart "Klare og konkrete".

Gjennomføring

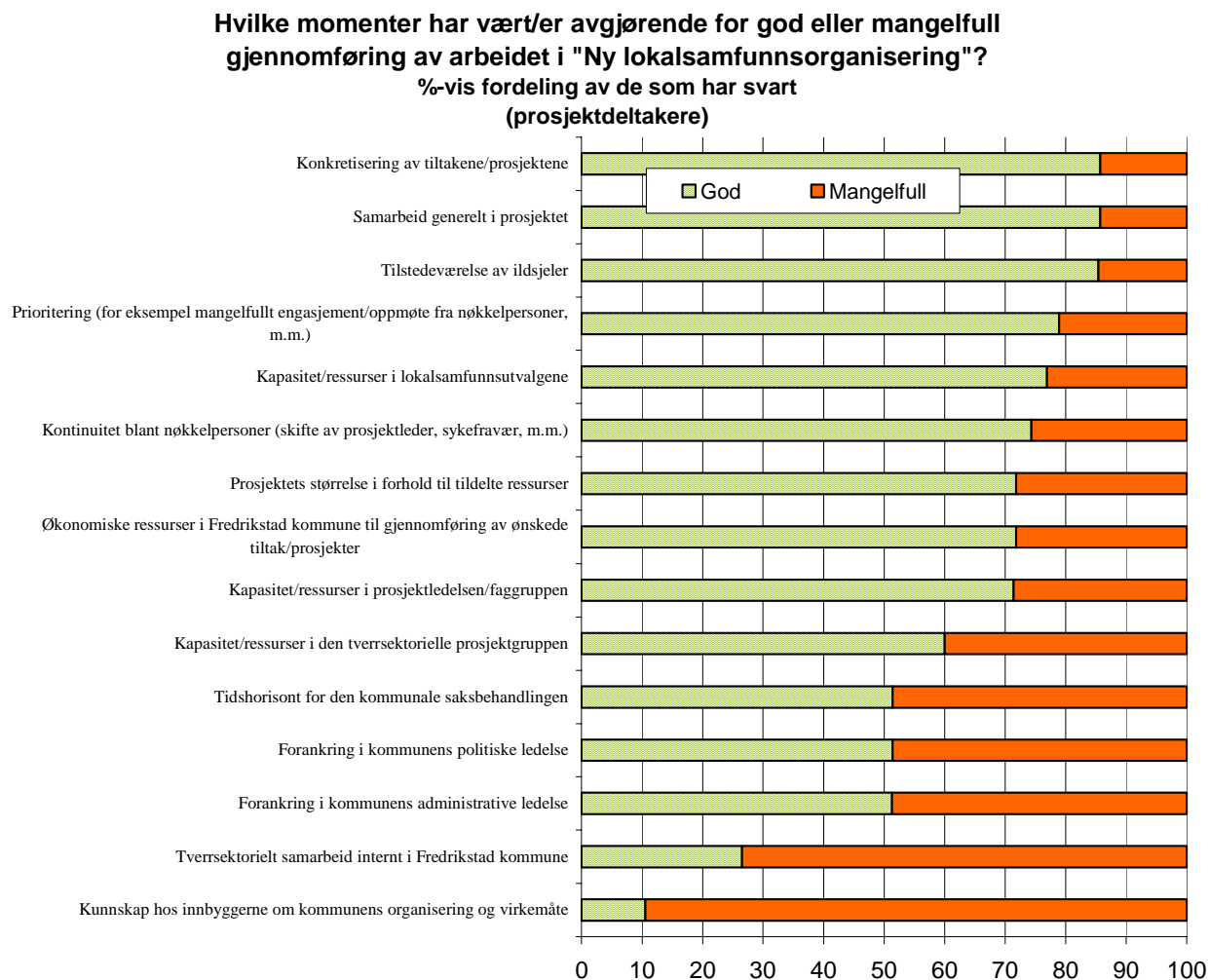
På spørsmål nr. 14 "Hvordan vurderer du gjennomføringen av arbeidet i "ny lokalsamfunnsorganisering" på følgende områder?" svarer respondentene i stor grad "god" og "middels". Figur viser prosentvis fordeling mellom de tre gruppene prosjektdeltaker for de som har svart "Klare og konkrete".

**Hvordan vurderer du gjennomføringen av arbeidet i Ny lokalsamfunnsorganisering på følgende områder?
Hvor mange svarer "God"?**

De viktigste forklaringer på god eller mangelfull gjennomføring

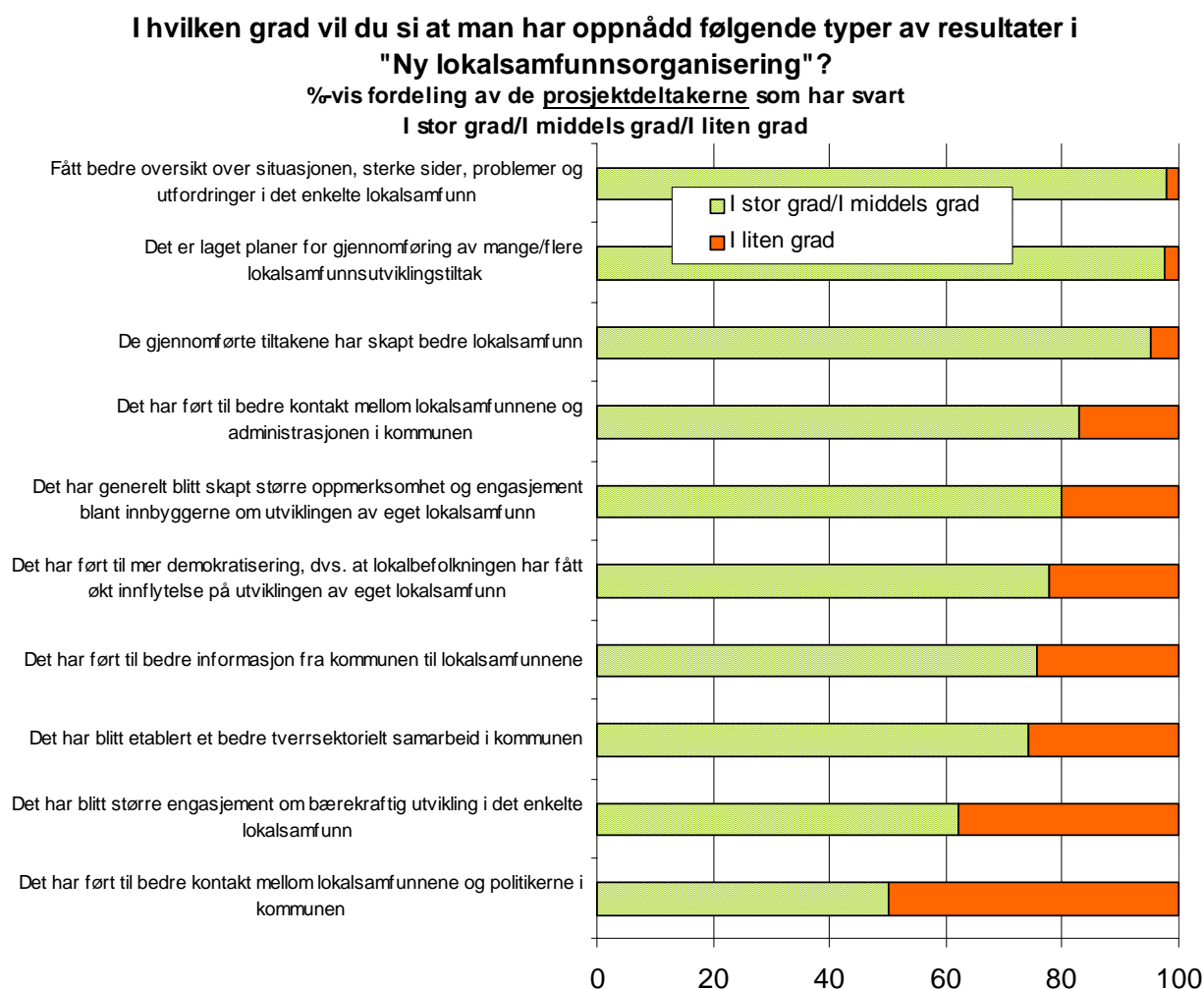
Figuren viser fordelingen mellom "God" og "Mangelfull" på spørsmål nr. 15. "Hvilke momenter har vært/er avgjørende for god eller mangelfull gjennomføring av arbeidet i "ny lokalsamfunnsorganisering"?"

V.4.4 RESULTATENE AV NY LOKALSAMFUNNSORGANISERING

Følgende svar ble gitt i forhold til spørsmål nr 17 for prosjektdeltakere og nr. 9 for innbyggere om "I hvilken grad vil du si at man har oppnådd følgende typer av resultater i "ny lokalsamfunnsorganisering"? (I begge figurene er de som har svart "ingen mening" eller ikkesvart, holdt utenom).

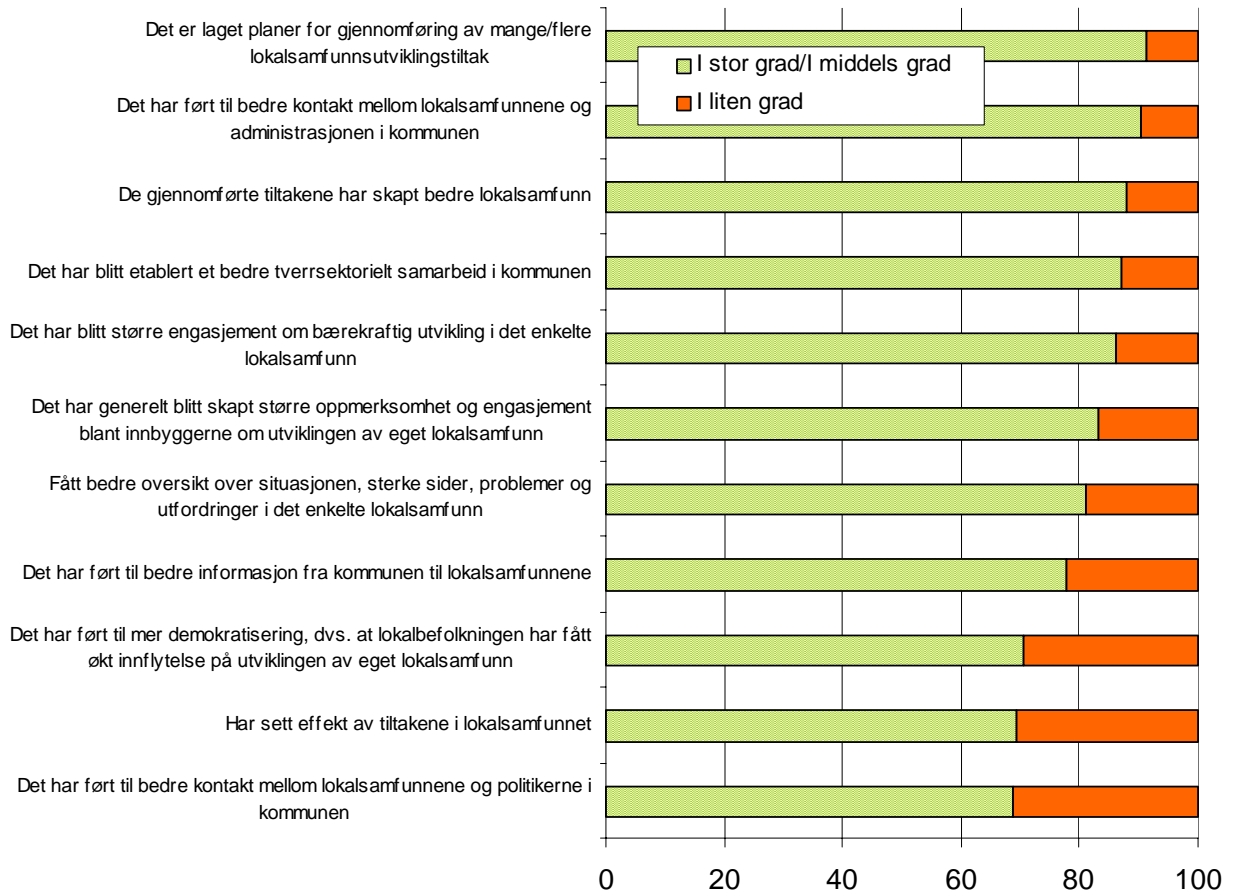
Prosjektdeltaker

Innbyggere

I hvilken grad vil du si at man har oppnådd følgende typer av resultater i "Ny lokalsamfunnsorganisering"?

%-vis fordeling av de innbyggerne som har svart I stor grad/I middels grad/I liten grad

V.4.5 DE MEST POSITIVE OG NEGATIVE FORHOLD KNYTTET TIL NY LOKALSAMFUNNSORGANISERING

Følgende spørsmål ble stilt i spørreskjema til prosjektdeltakerne:

Hva mener du er de 3 mest positive forhold knyttet til "ny lokalsamfunnsorganisering"?

Hva mener du er de 3 mest positive forhold knyttet til Ny lokalsamfunnsorganisering?
Økt fokus på lokal saker
Medinnflytelse kommune
Økt lokalt engasjement
Nærhet til problemer
Større lokaldemokrati
Bedre samhandling kommune/lokalsamfunn
Ilde sjeler for eksponert seg
Styrket identitet
Organ for å nå politikere
Ny modell for demokratisering (prøves)
Økt tverrsektoriell kontakt mot lokalbefolkningen

Hva mener du er de 3 mest negative forhold til "ny lokalsamfunnsorganisering"?

Hva mener du er de 3 mest negative forhold knyttet til Ny lokalsamfunnsorganisering?
Lange kommunikasjonslinjer
Mye ekstraarbeid nøkkelpersoner
Møtetidspunkt
Mangelfull kontakt politikere/administrasjon
Uavklarte roller
Uavklarte myndighetsforhold
Manglende lederegenskaper i utvalgene
Uklare rammer for prosjektet
For store forventninger
Dårlig tverrsektorielt arbeid i kommunen
Lite reell myndighet i lokalsamfunnene
Uklar kobling til budsjettarbeid i kommunen
Innbyggere fortsatt bestillere
Lite bærekraftig utvikling

V.4.6 DE VIKTIGSTE TILTAK SOM BØR IVERKSETTES FOR Å FORBEDRE NY LOKALSAMFUNNSORGANISERING

Følgende spørsmål ble stilt i spørreskjema til prosjektdeltakerne:

Hva mener du er de 3 viktigste tiltakene som bør iverksettes for å få "ny lokalsamfunnsorganisering" til å fungere bedre/enda bedre?

Hvilke type av tiltak/tiltaksområder mener du man bør prioritere i lokalsamfunnene i tiden fremover?
Felles møte med andre utvalg
Hele kommunen samme miljømål
Mer myndighet til lokalsamfunnene
Flere økonomiske ressurser
Bedre forankring i alle organisatoriske ledd
Bedre forankring i politiske miljøer
God informasjon
Kompetanseheving på alle plan
Ta vare på ildsjeler
Andre type tiltak enn til nå
Inkludere andre grupper av innbyggere

V.4.7 FRAMTIDIGE TILTAK OG TILTAKSOMRÅDER

Følgende spørsmål ble stilt i spørreskjema til prosjektdeltakerne:

Hvilke type av tiltak/tiltaksområder mener du man bør prioritere i lokalsamfunnene i tiden fremover?

Hvilke type av tiltak/tiltaksområder mener du man bør prioritere i lokalsamfunnene i tiden fremover?
Trafikksikkerhet
Sosiale saker
Miljøsaker
Kultur
Miljøtiltak for barn og unge
Møteplasser
Bærekraftig utvikling
Miljøtiltak husholdning
Holdningsendring trafikk
Båt og fritidssysler

V.4.8 ANDRE FORHOLD SOM BØR FRAM I EVALUERINGEN

Er det andre forhold enn de som er nevnt ovenfor, som du mener det er viktig å få frem i evalueringen av Ny lokalsamfunnsorganisering?
Ny lokalsamfunnsorganisering må ikke avsluttes
For kort tid for en evaluering
God arena for lokal samhandling
Mer makt ut til lok.samf.utv.
Avklare politikerrep. rolle og kommunikasjonskanaler
Konstruktive prosesser ift pol/adm
Arvet for mange oppgaver fra kommundedelsutvalgene
Forebyggende arbeid på sitt beste
De frivillige bør få et "honorar"

Vedlegg 5 TILTAKSMATRISE

De 10 mål vedtatt i Miljøbyprosjektet.

Nr.	MÅL
1	Redusere arealbruk til utbyggingsformål.
2	Redusere energibruk til transport og oppvarming.
3	Redusere luftforurensing og støy.
4	Natur og nære friområder skal sikres forbiologisk mangfold og friluftsliv.
5	Forbedre tilgjengelighet til vassdrag og sjø.
6	Redusere avfallsmengden gjennom bl.a. økt kildesortering og gjenvinning.
7	Sikre beboerne et trygt og stabilt miljø med tilgang til lokal service og tjenester.
8	Styrke sentrum som byens viktigste møtested for handel og kultur.
9	Sikre kulturhistorisk egenart, steds kvalitet og verdifulle bygnings- og kulturmiljø. Lokalisere og utforme nye bygg og anlegg slik at de styrker stedets identitet og bidrar til et godt fysisk miljø.
10	Styrke befolkningens deltagelse i utvikling av nærmiljøet og et bærekraftig bysamfunn.

OPPSUMMERING AV TILTAK OG DERES RELEVANS TIL MILJØBYMÅLENE

Miljøbymål	Begby	Engelsviken	Hauge	Lisleby	Gressvik	Manstad	Nabbetorp	Rød	Slevik	Torp	SUM	RANGERING
1								1			1	10
2	5	1	1	3			3			4	17	7
3	5	1	1	2	1		2	1		6	19	6
4	3	3	4	4	4	2	5	1	2	5	33	3
5		3	1	1	2		4		2		13	8
6	4	3	1	1	2	1	3	3	1	6	25	4
7	16	8	14	14	13	7	6	12	6	21	117	1
8							2				2	9
9	3	3	2	1	2	1	7	1		5	25	4
10	13	13	11	11	8	5	13	7	5	19	105	2
Sum miljøbymål	49	35	35	37	32	16	45	26	16	66		
Ide	20	16	19	3	7	9	22	2	7	36		
Planlagt /bevilget	5	5	6	2	5	3	4	6	5	6		
Under gjennomføring	8	7	7	12	14	2	6	8	3	10		
Ferdig	6	6	5	5	5	4	6	4	3	4		
Sum tiltak	39	34	37	22	31	18	38	20	18	56		

Kommentarer:

Vurderingen er gjort på bakgrunn av data fra årsrapporter, tiltaksplaner og referater fra møtene i de ulike lokalsamfunnene. Det har vært flere uklarheter omkring status i de tiltakene som er beskrevet i datagrunnlaget. Dette gjelder spesielt for dem som er i kategorien "ide", da mange her sannsynligvis er ideer også for år 2003. De ulike tiltakenes relevans til miljøbymålene er i stor grad avgjort med skjønn. Mange av tiltakene har relevans til flere miljøbymål.